ТАХАН-КЕПАЙОАЗОН ДИ

Масса а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРЛАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН ОРГАН.

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувла 1923 шера дешз • ЕРА, 5 май, 1977 шу. • № 54 (5721). • Мах 2 кеп.

НИЗ БОЛА ИДЕЙНИ ГЕРЗ

ТАХАН вай мехка белгалдоккх советски кепайоазон Ди. Иза дезду хIара шера 5 мае. Кхоьзткъе пхиъ шу хьалха, 5 мае, араьлира петербургски болхлой инициативагIа Владимир Ильич Ленина кулгал а деш кьадаьча марксистско-ленински «Правда» ххача газета хьалхара номер. Из ди сийлахь-боккха Октябрьски социалистически революци хиначул тIехьагIа деду журналистий, полиграфистий, болхлойн юрташкарчен корреспондентий, дерригача советски халкъа цIей хилларах терра.

Большевикий кепайоазон еррига истори айхха юьзаенна я Советски Союза Коммунистически парте турпала гIуллакхашна. Уж да паччахьа Iаьдал дIададаккхара тIехьа, Сийлахь-боккха Октябрь котбаккхара тIехьа, социализман коммунизман идеяш толара тIехьа къовсам лоттабаь шерашш. В. И. Ленина кхайкхаь советски кепайоазон керттера принципаш: партела, халкъал дерригIа лелалдеш а вакаре чакхдовлаш а да вай хиларча кепайоазоно.

Парте, вай халкъо бе боьгIа мах бу журналисташ кIезиг ца луш беча сий долча балха.

Вай кепайоазоно, телевиденеи радиосатон, информационни агентствицеи книжни издательствашни дукха гIуллакхаш дина парте оттаьь социально-экономически программа толамо кхочушъяра. Кхи а чIоагIа дегIаенай, белгалдир XXV съезде КПСС ЦК Генеральни секретара нохкъоста Леонид Ильич Брежнева, массови информацин пропагандан средстваша экономика, Iилмен культуран дегIаяра, дерригача общественни вахара ен йола влияни.

Съезда трибуна тIера пресса общественни дахарIахьах йеш мохо, парте хIара декха оча йоаххоно, цо кьалломаш хилара советски журналистий дегаш айду, керда хьунар ду шоай творчествани партенен халкъан коммунистически идеалаш кхочушъяра кхи а дикагIа, беркатегIа болх бе безам беди.

Кепайоазон болх оргабоахим тоабари Коммунистически парте хадданза йоахх ирах дола кхи цхьаькха къоста тоьшал да «Массови информацен пропаганден средстваша КПСС Томски обкомо кулгалдарах» КПСС Центральни Комитето баь сацам. Журналиста членски билет шийна дIалуш нохкъоста Л. И. Брежнева советски кепайоазон, радио, телевидене, информационни агентствай балхе баь боккха мах.

ХIанз вай мехка 56 меттала арадуаш ворхI эзари кIус бIаь деттаъе пхиъ газет. Цар цхьяра тираж бIаьи кховзткъеи бархI миллиони 33 эзари экземпляр я. СССР-е арахец баь эзари ворхI бIаьк ткъаьи ялх цIи йола журналаши цар тайнара издениш. Цар шера йола тираж кхоъ миллиарди бархI бIаь миллиони экземпляр я.

Нохч-ГIалгIайчене арахец дин республикански газет «Грозненский рабочий», «Ленинан некъ», «Серлало», «Комсомольское племя», дийтта районни ткъаьи пхI дукхатиражни газет.

Газетий юкъара тираж ши бIаь шовзткъа эзар гаргга экземпляр я.

Цул совгIа арахец «Орга», «Ленинан Iуйре» яха альманахаш, «Агитатора блокнот».

КIезига болх баьбац «Серлало» газета коллективо КПСС XXV съезда решенеш кхочушъяра къахьегамхой оарцагIа боахаш. «Серлало» газета оагIонаш тIа кепайийттай вай республика къахьегамхоша съезда решенеш кхочаш миштa ю дувцача материалашта.

Газето шерра дийцар итталагIча пятилетка хьалхарча шера валлацо хенал кьалха кхочашъяра лелаьча социалистически нахьа хьахъесха. ХIаьта хIанз парте XXV съезда нахе юкъе къыгган дIахкетадерйолаши пропаганда евга шоай керттера декхар а лоархIаш из болх кIоарга, де дерхIачое тIаберзабаь, цаладдаш дIабахьа, шоашта мел хоар, дега еррига дIоахал дIалла чIоагIа гIерташ бе газета болхлой.

Редакце къаьстта теркам тIабохийт социалистически нахь аIаштIехьъядаккхара денашта, цул керда формаш гучаяха, уж шерра дIайовзийта гIерт. Цу гIулакха лаьрхIа а газета тIа массаза хула: «Яхье ьынача коллективашка», «Социалистически декхараш кхочиш мишта ду хьож тхо», «Хьалха латтарий опыт — массанена», «ХIара балха дени — дикала Знак», «ХIера кхайна — дикала Знак» яха рубрикаш.

Уж тайпа материалаш хийчъеш газета болхлой гIерт къахьегамхой хьунар, производства эффективности продукце дикали айира тIехьа цар лоттабу къовсам кIоаргех шеррех дIайовзийта.

Нах коммунистически сахехетам болаш хьалххебар, социалистически производство дегIайоалаейта сиххара лоттабу къовсам хьахьокхар, Iилма-технически ларда тIа цун эффективности балха дикали лаккьар, юрта боахама специализаци концентраци ира ларда тIа илат, хьийбай продукташ, кхыйола юртбоахама культураш дукхагIа ехар, экономикаца доал делга тоадар, халкъа вахара материальни культурни боарам лаккхбар, марксизма-ленинизма, пролетарски интернационализма идеяшта, вай мехкарча халкъий вежаралла долча доттагIала пропаганда яр, буржуазни идеологин морали, реакционни пропаганден харц йолга гучадаккхар — уж да хIанз кепайоазон болхлошта хьалхашка латтача декхарех керттердараш.

КПСС Центральни Комитета октябрьски (1976 ш.) Пленума решенеш, цу Пленуме а профсоюзий XVI съезде а нохкъоста Леонид Ильич Брежнева даьча къамельашкара положенеш выводаши наха дIайовзайташ газето дувц уж кхочашъяра партийни организацеш къахьегамхой оарцагIа миштa боах. Къахьегача хьунахи гойташ, юкъарча гIуллакхах дог дазаш, шоай говзал кхычарна дIаала кийча болх нах бувцаш йола материалаш боаццаш магахь газет арадалаш.

Газето шотта чIоагIа теркам тIабохийт къахьегамхой интернациональни, патриотически уIалапа хьалххебара, нарна атеистически кхетам балара.

Газет дешараща массаш а корайовгIаргхья «Интернационалисташ хьалххеба!», «Вежарашка дола доттагIал» яхача рубрикашта кIал кепатеха теркам тIагIоргбола материалаш. Из болх къаьстта хьанар тIадахийта бе баьлар парте Нохч-ГIалгIай обкома X-гIа пленума дукха ха йоаццаш хинна V-гIа пленума хиначул тIехьагIа.

Белгалдаккха догIа кепайоазоно мел беш болх болх штате боацача активистий нохкъосташа беш хьанр. Царна юкъе бе промышленни производства, юрта боахама, халкъа боахама хьича доакъой специалисташ, партийни, советски органий, хьича общественни организацей белхахоше болхлой, дукхагIа хулаш латт материальни рузкъаш кьакхоалача болх беш бола штате боаца корреспондентащ.

Царна йоахийт редакционни плана, газета тIа сенах ца дича бакъахьа да дIахоьт.

«Серлало» коллективо кепайоазон Ди дахьаьа дувц тахан шоай штате боацача болхлойн юрташкарчен корреспондентий. Тхона хоз цар редакце балда юкъе кхи а хьинарегIа дакъе лацар.

В. И. Ленин 1918 шера октябре Кремлерча шеи балха кабинете. ТАСС фотохроника.

Хамал хьалха

«Грознефтеоргсинтез» яхача объединене коллективашта юкъе ЦхьоалагIча май сийна лаьрхаш социалистически дахар хьалхара моттиг яьккхар СССР 50 шу дизара цIерагIча завода коллективо. Продукци арахецарен реализаци ярек бийь бетта план хамал ши ди хьалха кхочашйир химинаша. Бутт чакхбалале планел совгIа 700 эзар соме мехьа продукци арахийцай. Ерригача продукцех 70 процент яр дикала Знак йолаш я. № 17-18 йолча цеха дикатайна продукцена дикала Знак елар цар хьалхарча деношка.

С. БЕРДОВ.

●

Дина дIадолалена иттлагIча питилетка шоллагIа шу Наурски района «Притеречный» совхоза хьийбеш лелахераш. Ялх бетта план 104 тонн йолаш 1 Май тIаккхоачаш цар паччахьаллкхенга еккха шура 110 тонн совгIа хилар.

Къаьстта дега товч беш да хIаре дийнальа йоаккха шура соахкарчул дукхагIа хилар. ЛакхагIа я кун хьоаххал а. Масала, дIадахача шера апрель бетта шурий хьоаххал юкъера лаьрхIача 3,6 процент хиналалe, укх шера 3,78 процент я.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна доккхий декхараш тIанийцад цу боахама шурий-товарни фермай болхлоша. Цар доги деннад паччахьалкхенна шура йохкара шера аьлл 1 ноябре кхочашъе.

— ЛаьрхIар чакхдоаккхаргхиларах шека яц тха, — йоах совхоза керттерча зоотехника З. Калоева. — ХIанз доалхан дагIенашка доажаде волалаьчул тIехьагIа денгара дега тIакхет шура. ХIаьта оаха кхалххе бахьа лоархIамо хьахьокх 1 июль тIаккхоачаш шух бетта планал совгIа паччахьалкхенга 70 тонна шура йохка тха вIаштIехьаргхилар.

Х. МАГОМЕТОВ.

ИЗ ДЕРРИГА А ОКТЯБРО ДЕННАД

Укх шера вай мехка дездергда Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизар.

Цецвенлаш доккхий хувцамаш хиннад Советий Iаьдала шерашка Нохч-ГIалгIайчене а. Ловнаш чIожешка чуделла, кхыча къамашкара бувзам хоадабаь, паччахьа Iаьдало тоIаIаь хинна нохч-гIалгIай къам серлалонга даьккхар. дIаха а дегIадара наькъа тIа даьккхар Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце. Цунна дола тешал да вай хIанзара ирaзе вахар, дехар.

Аз ца Советски Iаьдала шоалагIча ноахаа саг лоархI, вешта аьлча шовзткъалагIча шерашка хьахиннар. ЦукуIьо сона дика дагадоагIа тIом хьале хинна хIамаш.

Нохчаштен гIалгIаштен юкъе геттара кIезига бар дешар, йоазув хоеш бола нах, хIаьта дакхера дешара заведенеш ахарца кулга пIеегаташ а лоархIалургболаш кIезига бар. Ер за цхьа масал: 1943 шера «Малгобекнефть» тресте болх беш вай къамах ши саг мара вацар юкъера-технически заведени яьккха. ХIаьта лакхера дешар дийша пхьаккхе а вацар. ТIаккха хIанз аьхха цхьам мехкаьтта доаккхача цхьоалагIча промысле нохч-гIалгIай къаман 3 саг ва цу гIулакха лаьрххIа йола дешара заведенеш чакхъаьха. ХIаьта дукха ба мутIарера мехкдаьттахой.

Цхьаьхка а цхьа масал да доаладе. Тха дезазе кхо саг ва лаккхера дешара заведенеш яьха, кхи а кхоъ институтехка деша багIа.

ТIом хьале хьалха мехкдаьтта доаккхараша юкъе наггахь мара нохчо а гIалгIа а вацар. ХIанз вай республика производство дегIайоалаейча дакъалоацаш эзараш ба.

Дукха хувцамаш хиннад юрташка бахача нахьа вахаре а. Дийнача цIеношка бех уш, шоай доалахьа машинаш а, телевизорга хьеж. Дахшкара вайна цхьаьча хинна, ххьметтед кирпишкаш а тIайналанза хинначе дийцача цIеносх тара дий хIанзара цIеноши? Вордашна ниысъе йиш йий машинаш? ТIаккха цIагIа лелаю хIамаш? Хьалхарча наха фуй хаьар хIанаш ютта машина, телевизор, диван. Царна доозар, дагчав невгеш, хIара цIагIа яр кьалхьар, аьшка пишк а наггахьа мара яцар. ХIанз дукхагIа доалча цIеношка йоаг газ.

ТIаккха тамаш еяг а дац моллe йьинар закон доаш бьхача вай дай кхетам лоха хилар. Царна могадацар кхыча къамашкара, къаьстта эрсашкара оамалаш хьаьнар.

ХIанз гIулакх кхыча тайпара да. Берригача советски нахапа пхьана гIабоахаш ба нохчий, гIалгIай. Вахар эргалаьнвад, оамалаш дикача оагIорахьа хувцалуш йоагIа.

Октябро вайна дешар да керда общественни вахар кхоллар, вешта аьлча советски общества барт-цхьоагIо. Цар тешаву сийрдача кхоанена — коммунизмага вай кхоачабтхадарах.

С. ТЕБОЕВ.

«Малгобекнефть» НГДУ РИТС-I начальник.

Кийча ба

Кубанерча кхаш лелаерий патриотически болам кьал а лоьца иалн 900 тонн йолаш пачч-хьалкхенна 920 тонн ялат дIадале декхар тIанийцад тха совхоза болхлоша. ХIаьта лаьрхIар кхочашдар дукха шоай низ дIакхочар деш къахьегаш хьа а боагIа.

530 гектара тIа да тха гурахьа дийна ялат. Цун хьунакъам алсамбаккхар дукха шоаш минеральни удобренешца водкорешка ьай. ХIанз дика дегIадоагIаш да из.

Ялат чуцца самидаш шей хашахьен дегеш чакхъяккхарах а тийна хургба хьунакъам. Из дика кхета а деш алхха я комбайн хьалхе тоаьь ьадхай тха комбайнерама. Ялат чуэна йоллагIа дийнахьа кхашка арабалz кийча ба уж. Царна юкъе а белгалбгна бола хIара шера яхье моийла хьалхарен шоллагIее моттигаш хъувсаш хьабоагIа Авдорханов Зелимхан Хусанов Анасан. Массарел хьалха шоай комбайнаш тоаьь ьжар цар укх шера а.

Е. БАСАЕВ,

Шалински района «Искра» яхача совхоза партийни организаце секретарь.

ТIЕХЬАЮСАЧАРА ХЬАЛХАЯЬННАЙ

ХIара ди массеза доал гаргакхоачаш ца исторически доархIам болх деза ди — Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизар.

Цу шерашка вай мехка хинна хувцамаш къаьгга гуш да город Назрань хьанийцача. Советски Iаьдала шерашка Нохч-ГIалгIайчен керттерча промышленни моттигех цаI хинна дIаэттай из. Цига эттара йоккхагIа йолча предприятех цаI я 1600 саг болх беш йола трикотажни фабрика, царех дукхагIа бараш кхалнах я болаш. Цхьа дезал саниа, къахьегаш ба цу фабрике Нохч-ГIалгIай АССР Назрановски, Сунженски, Малгобекски, Къилбседа-ХIирий АССР Пригородни районашка бахе вIс тъамах нах.

ИттаагIча питилетка хьалхарча деношка деза йолаелар фабрика коллектив доккхий толамаш даха. Цу хана дени 4 миллион тарга трикотажни изделеи дIахкхьийтар потребителашта. Из хул 1975 шера арахийцарел 562 эзар дукхагIа. Лакхара дикал йола продукци арахеалга лакхлуш да укх шера а. Алхха укх шера хьалхарча квартале арахийна продукци дахача шера цу хана арахийцача 500 изделеи дукхагIа я. Нагахьа саниа 1976 шера арахецача продукцеца юкъе 48 процент цхьоалагIча сорта изделеш хиннале укх шера из 81 процентага кхаьчай. Уж толамаш дахара бахьан да фабрика партийни организаце къахьегамхошта юкъе кхетамa болх бар, социалистически нахь шерагIа йоаржабра йоакхо яр. ХIара моттига тIачIоагIваьа коммунист.

Хьалхарча конвейер тIа болх беш я Титкова Марияй бригада. Цу бригадана тIахьожам беш ва коммунист Мальсагов Махсега Зяудин. Коммунисташ Султыгова Фатима Халухаева Любаа оарцагIа а баьха дешна йола заданеш хIара болхлочунга кхоачашъейта вIаштIехьадар цун. ХьалхагIа нийслора нах балха тIехьабуташ, балха ара ца боалаш моттигаш. Из цIендаь дIадаьккхад. Социалистически нахьа юкъе а ха болх беш йола из бригада хIана хьалхаллаттараща лоархIаш я, коммунистически къахьегама цIе а лелаю цо. Болхлочун аланашш дIададахача шера хьалхарча ах шера бетта юкъера лаьркIача 78 сом дар, хIаьта укх шера хьалхарча квартала бетта шир эдар 118 сомага кхаьчад.

Хьалха нийслора бригаде къайлагIа хIама араяккха гIертараш. Цу тайпара саг бригада чакхьа гул а лийя юхеIаьржача оттавеш болх берах кIезигденнад из гIулакх.

Октябра 60 шу дузача дийнахьа шера йола план кхоачашъе дош деннар Титкова Марияй бригадо. Уж юстара латташ юкъарча балха а. Иштта лайдаде да бригадана тIахьожам белга коммуниста тIедиллар.

«ХIара балха ди — хьинаре къахьега ди» яхача девизагIа болх беш я фабрикера керттера 17 производственни участок. Царга болх дикагIа бийтара шефство лелаю коммунисташа Елькова Валентина Ивановнас, Шадиев Джарапа Юсупа, Даурбекова Ахьмада Динас, Орлов Леонид Васильевича, кхычар.

Болх овсарегIа хиларга хьажжа мара дукхагIа дила йиш яц фабрико арахеца продукци. Нагахь санна 1976 шера хьалхарча ах шера бетта 260 эзар изделеи арахецаш хиннале, хIанз бетта уж арахец 450 эзар. Фабрика коммунисташа шоашта хьалхашка оттадаьр доккха декхар да: укх шера хьалхарча ах шера 500 эзари цу чакхдоалаш 600 эзари изделеи дукхагIа арахеца.

Таханарча дийнахьа фабрика коллектива юкъе кхетамa болх беш ва 58 коммунист, 26 мастер, 36 агитаторе политинформаторе. Из бахьан долаш а фабрика болх тоабеннаб аьнча хара кургдац.

Б. ГАГИЕВ.

Назрановски трикотажни фабрика партбюро секретарь.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИЙ ГРОЗНЕНСКИ СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ГОРОДСКОЙ ХОРЖАМА КОМИССЕ СОСТАВ ЧIОАГIЪЯРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума
УКАЗ

«Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхой депутатий районни, городской, поселкови, аулани, станични, юртий Советашка хоржамаш дарах йолча Положене» 34-чей 35-чей статьяшка хьежжа, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо сацам бу:

Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхой депутатий Грозненски городской Совете хоржамаш дара укх тайпарча общественни организацей, обществай, къахьегамхой коллективай вахкалаш юкъе а болаш городской хоржама комиссе чIоагIъе:

Хоржама комиссе председатель Рыженков Николай Георгиевич — «Красный молот» завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара, город Грозный.

Хоржама комиссе председатела заместитель Айдинов Николай Иванович — Грозненски городской коммунистически организацегара.

Хоржама комиссе секретарь Усанова Мария Петровна — Грозненски мехкдаьтте Iилматохкама института болхлошкара, инженерно-технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара.

ХОРЖАМА КОМИССЕ ЧЛЕНАШ:

Аушева Iумара Лейлахан — Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета телевиденеи радиовещанен Комитета болхлой коллективагара;

Голубев Геннадий Александрович — Ленина орден лелаьрча Къилбаседа - Кавказски нажинкаьха Грозненски отделене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара;

Калашова Надежда Антоновна — городашта кагьерча телефонни станце болхлошкара, инженерно - технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара, город Грозный;

Недельнова Любовь Даниловна — культура болхлой профессиональни союза Нохч-ГIалгIай областной комитетагара;

Плотников Владимир Алексеевич — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Старопромысловски районни организацегара;

Хакимова Зайнап Моговна — Нохч-ГIалгIай «Терек» яха мебельно-хьу чакхйоахача производственни объединене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара, город Грозный.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь И. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный, 1977 ш. 26 апрель.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР № 671 ЙОЛЧА СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ ХОРЖАМА ОКРУГЕ ГIОЛЛА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА КЪАМИЙ СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛА ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМА КОМИССЕ СОСТАВ ЧIОАГIЪЯРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума
УКАЗ

«СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара Положене» 47, 48, 49 статьяшка хьежжа Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо сацам бу:

Нохч-ГIалгIай АССР № 671 йолча Старопромысловски хоржама округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете хоржамаш дара укх тайпарча общественни организацей, обществай, къахьегамхой коллективай вахкалаш юкъебоагIа окружной хоржама комиссе чIоагIъе:

Хоржама комиссе председатель Анайченко Константин Иванович — «Старогрознефть» мехкдаьттен гази йоаккхача управлене № 1 йолча инженерно-технологически служба болхлошкара, инженерно - технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара.

Хоржама комиссе председатела заместитель Мухортова Анастасия Никифоровна—Старопромысловски районни коммунистически организацегара.

Решидова Раиса Халимовна — культура болхлой профессиональни союза Надтеречни районни организацегара.

ХОРЖАМА КОМИССЕ ЧЛЕНАШ:

Бибулатова Хадишат Мутушевна — «Знаменский» яхача совхоза болхлошкара, юрта боахама специалисташкара, гIулакхерча нахагара;

Далаева Нура Умаровна — Грозненски транспортни машиностроене завода болхлошкара, инженерно - технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара;

Исмаилов Мухтар Дагаевич — № 4 йолча Горагорски автотракторни колонна болхлошкара, инженерно - технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара;

Катиев Сайди Харонович — «Чечениигушводстрой» гIишлой управлене № 2 йолча дIе-юха лелачe механизированни колонна болхлошкара, инженерно-технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара;

Масуев Мовсар Расуевич — Старогрозненски буруш детта балхий управлене болхлошкара, инженерно - технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара;

Сальникова Нина Ивановна — кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Старопромысловски районни организацегара;

Туров Юрий Иванович — «Горскнефть» мехкдаьттен гази йоаккхача управлене № 2 йолча районни инженерно-технологически служба болхлошкара, инженерно-технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара;

Щербаков Владимир Иванович — «Старогрознефть» мехкдаьттен гази йоаккхача управлене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь И. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный, 1977 ш., 27 апрель.

Тхан кепайоазон ду

ПАРТЕ НИЗ БОЛА ГЕРЗ

Тха корреспонденташа дувц

Дукха дела сона «Сердало» са ньиьна меттала из арадуьлландаь. Массехк шера «Сердало» дешаш шьарбеннаб са мотт, хийцца дела а кхаде а йоманенна со гІалгІай меттала.

Дукха дешаш гІеттаду «Сердалос», шийн оагІош тІа. Аз хоза хеташ еш цу тІара вай мехка сийлен юбилей — Октябра 60 шу дизара кийчонах йоал корреспонденцеш. Чулоацам болаш хул «Партийни вахар» яхача рубрикана кІал арайоала статьяш.

ДІахо йодача хана «Сердало» тІа дукхагІа хилар лоьра сона е йоагІача пека духьала критика а еш, хоадам бола масалаш а доаладеш, дІаладача замахи дьнахи тІехьажса кийрча гІулакхаш хьаллувцарашца, сов дегархошца, общественни порядок телхаерашца, даьчахьалихон рузкъана кулгаш тІеккхуддадерашца къовсам лоаттабеш йола материалаш.

Дукха моттигаш кийслу хІанз а тІехьа йоІех 5000 сом урдув доакхаш, цхьабакъда уж нах хоадам болаш цІераш а йоахаш бувцаш моттиг хилманц газета тІа. Цу хенца беррига бехк газета дІатІабидла валлац со, бехке тхо, рабселькораш, а да, цох ца яздарах. Цу кийрача хІеманца къовсам мелбаьлийта йиш яц.

Газета карагІдувларешта юкъе доаккха дакъа юкъехухь типографе болхлоаша а. Цудухьа редакце болхлой саниа уж а дньсьала бувц аз завода коллектива цІерагІа кепайоазон доккхача цІейца.

Х. МЕСТОЕВ,
Наьсарен ГІ. Акриева цІерагІча «Электроинструмент» завода партбюро секретарь.

Дукха хана аз «Сердало» газет ийцу а цун рабкор со вола а. ТІеязам тІабаххийта еш аз цун материалаш. ТІехьарча хана къаьстта дукха хІаманан карагІдаьнад редакце белхлошта къахьегамхошта коммунистически кхетам балара дамрц.

Аз хоза а хеташ белгІаду, газето оагІош тІа КПСС XXV съезда решени кхоачашьярах, Октябра 60 шу дизара сийна, республика предприятей, боахамий коллективашта юкъе яьржача социалистически ехьах, хьалхилаттарий опытах тоьлла дика дувцаш хилар.

Каст-каста дувц газета тІа дІаяхача замани дьнен тІехьадисача гІулакхехи, уж леладерехи. Цу деррига са дог гІоздоаних. Цул совгІа, со вехаш волча МагІалбика районе наха дезаш я цар сий деш а да «Сердало».

ДІахо йодача хана газета тІа дукхагІа хилар лоьра сона Іилман-технически прогресса карагІлаьнарех, хьалхалаттача опытах дувцаш йола материалаш. Иштта дика хетар сона Сийлахь-боккхача Октябрах вайкаьха къаман наха дьнйя беркат дувцаш, халкъа культура дегІаахарах дувцаш йола материалаш дукхагІа хилча а. Вай заман хьалхика иштта боккха лоархІам болаш да кхуаш йоагІача тІехьенна советски патриотизмай интернационализмай кхетам балара дешаш. Уж каст-каста дайцача бакъахь дар.

М. ИЛЬЯСОВ,
МагІалбика района тІехІ Вознесенски юкъара дешара школа директор.

ВорхІ-бараІ шу да я «Сердало» тІа са хьалхара заметка арайяьлча. Массехк ааьйшар аз газета тІа духхьашха са тайпан цІи кІала а йолаш арадаьлча мугІараш. Шеко яц, дог тохадоІийташ хоза хийтар сона, кхы а каде безам этир. Иштта къайшха тоссаьелар са газетаца.

Цу хана дена «Сердало» газета тІа дукха заметкаш, корреспонденцеш, зарисовкаш арайейнай са.

Керттерча даькъе цу материалаш тІа аз бувцараш Яккхерча дика нах ба. Цул совгІа тха юрта, синоде хиннача лоархІаме хІаман хоам бу аз редакцега.

ХетаргІахь, редакце болхлой разза ба сона а аз ласочуена а. ХІана аьнча аз дІаяхьийта нагахьа материал йитаяц редакце газета тІа ца йоаьихаш, цул совгІа каст-каста шоай белха планаш а йовзийт сона цар.

Са керттера профессе хьехархо а, из сонна дукха еза сона журналиста яр а. Хьехархоша сонна дукха болх бу газето кхуаш йоагІача тІехьенна кхетам балора, коммунистически, интернационални дог-уйла йолаш из хьалкхеяра.

Аз хоза а хеташ белгІаду шерагара цу массала доьл газета чулоацам тоалуш леттеш хилар, цу гІулакхо кху а сонбоалах цуьнара безам.

Сона дика хетар «Сердало» школьни вахаре сагатагІа долча дешаех дамаш каст-кастагІа къаьча хьехархоаш а язьере.

Ф. ХАМХОЕВА,
Наьсарен района Яккхера библиотекарь.

Аьхка кепайоазон болхлой хилла цІ Іеш деррига советски халкъа цІей да тахан деззер. Цундухьа аз, мехкдаьттахочо, дег тІара лаькъала дувц из цІей беррига, се санна болча, газетий гІончий — рабселькорий.

1970 шера дена «Сердало» газета ангате волна болхьо ва со, хІаьта из дешар-м студент волаш волийелар. Вай республика экономика, культура, партийни вахара сагатагІа дола дешаш гІеттаду газето. Къаьстта са еша безам болаш хул производства кхоачамбоацарех гучадоаххар. ХІаьхагІча замах, дьннх тІехьаднсача гІулакхашта духьала, керда саг хьалхлеваранна тІаьрзаьь йола материалаш. Критически материалаш газета тІа дукхагІа хилар лов сона.

Иштта, сога хаьттача, чІоагІа пайдане хургдар редакце болхлой газет дешархошца каст-каста вІашагІбеттало, къаьст-къаьста темаш юкъара конференцеш вакхйоахаре, рабселькораша каст-каста редакце белха планаш дІайовзийтаре.

Вай советски наьха вахаре боккха лоархІам болаш цІей да ухх шера деззергдар — Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизар. Цунца дувзаденна, сона лоьра Октябро гІалгІай вахаре еннача йоккхийча эргалонех, къахьегама ветеранех, къаьстта тха промыслашкарча къаьнагІа болча мехкдаьттахоех, иштта дуккхача кхача республике 60 шера хиннача хувцамех газета оагІош тІа дукхагІа дувцар.

М.-С. МАРЗИЕВ,
НГДУ «Малгобекнефть» НГО начальник.

Иттех шу даьнад аз «Сердало» ийцу а деша а. Аьа ца дезаш, оаш дика кхетаду хургда мел боккха пайда лу цо къаьстта хьехархочуна. ШІей меттала дийшар, хайнар чІоагІагІа дег чу дуж, иоллагІа керда хоам е ца дайнар газета оагІош тІа гучадаьнча.

Сона сийна, иштта кхечарна а дукха дезаденча сийна хет сона Цагенах лаьца дувцарши, иштта «Литературни» «Шоаттаден» оагІош.

Интернационально доттагІаллех лаьцa, гражданске а Даь-мехка а тІема дакъа лаьйцарех лаьца изделаш чІоагІа дезаденнад сона. Иштта исторически тІамех лаьца дукхагІа яздоре цо боккха пайда лургбар патриотически уйлашца къона тІехье кхеара. Вай къаман литература хІанза а боккъонца дегІаденза да, сона бакъахьа хетар каст-каста къокача йоазонхоша язъяь стихаш, дувцарш газета тІа дукхагІа хуларе, иштта дукхагІа вай вахаре нийслуш доаи кхоачамбоацараш а гучадоахаре.

Просвещене болх бечарех, иштта школьни вахар хьагойтташ йола материал чІогІа хул «Сердало» оагІош тІа, цу хьакъехьа материал дукхагІа хуларе бакъахьа хетар сона.

Къоаман Іаьдалех, граждански лаьца дукхагІа дола гІулакхаш хьагойтташ, йола материалаш кепаштере цо боккха пайда лургбар кхуаш латтачарна. Вовзар хьаланашка хеттеш хилча вовзар вере деззал.

С. ПАТИЕВ,
Наьсарен № 3 йолча школа завуч.

Къамаьл ду Грознера!

7 МАЯ—РАДИО ДИ

Кепайоазонно санна радиос а телевидене а Іалашдате бокхча моттиг дІалоац боахамы культурни дегІаккхувлара къахьегамхой оарцагІбоаначе, керда саг хьаьнхаваче, эш дайнача буржуазни пропаганда духьаларче цхьача идеологически къовсаме.

Дезткьан цаь шу даьннад сийлахь — йоккхача эрсий Іилманхочо А. С. Поповс дуьнен тІа эггара хьалха радио хьаьлж. Цу хана дензд одІмваенна кІезига гІулакх дьдац радиос.

Чот ю вергвоацаш бокхча мах баьб Владимир Ильича Ленина радио. «Кхьйт ца деза, маьчазьа а яхача йиш йола газет» лоархІад цо радио.

Республика столице Грозне радиовещани йолаеннай 1925 шера РВ-23 яхача радиостанца гІолла. Ден-бус яхх саьхьат ка дІалоацаш мара хиннац цу хана Москвара а Грознера а вамани. Цу хана денз йоккхий эргалонаш хиннай. ХІанз ден-бус 20 сахьата вешаш кул Грозне гІолла, 1 миллион 197 эзар сага ладувгІа йиш а йолаш, 11 сахьат дІалоац республикански радио программаша. Нохчийн, эрсийн, гІалгІайн меттала еча передачашка гІолла хов республике бахача наха халкъа боахамера а культуре дахьара а гІуленхаш, доза къахьегама коллективай, болхлой, колхозой сийлахьа гІулакхаш, вай мехкара, доазол арахьара керда хІамаш. Цхьан дешаца аьлча, вахара цхьанкха е оагІув яц радиовещене программашта юкъе ца йодаш. Белгалдаьнна деза, районашка, йоккхача предприятешка, колхозашка, совхозашка вешаьсаьргашка гІолла еш йола радиовещани хилар. Кертерча даькъе лоацца хоамаш, керда хІама да цу вешашка гІолла дІа кхайкадераш. Дала а партийни организацей идеологически белха юкъе шийна йоагІа моттиг дІалоац цо а. Иштта йоккха моттиг дІалоац халкъа вахаре телевидене а. Грозне телецентро а телевидене студе а шоай балхах дІадоладир 1960 шера, хьалхарча программах цхьайоле московский передачаш къокха йолайно 1966 шера. 1972 шера денз Грознерча телецентро шин программа хьаьхьокх. Цхьанкха а дезал бец вай республике а беррагача мехка а радиоюи телевидении пайда ца эцаш. Дувцийга йоацаш шерра пайда эц царех халкъа боахаме дукхача доакъошка. Промышленносте, юрта боахаме, флоте, лаьнаце, медицине, иштта кхычахьа.

Вай массаза дегагІоздац, курала хьан космически телевизионни репортажашка, цуйца соебоа вай Даьхенцара дог-безам, чІоагІлу сийрдача кхоаменех лаьца гІайгІа.

Къаьстта белгалдаьнна дезаш да, радион телевидени керттера лоархІам идеологически белха юкъе царех боккха пайда эцарех леттеш хилар. Нохч-ГІалгІай республикански телерадиокомитета журналисташа шоай беррига болх дІахьу КПСС XXV-ча съезда решенешкара а, парте ЦК Пленумий, хІаьта иштта парте обкома Пленумий соцамешкара а хьехамаш а лаьдеш. Редакцей тематически планашта юкъе хул республика халкъа боахамаш культурен дІахо дегІадаккхарех, наха коммунистически кхетам балараш доле дешаш.

Эррагача редакцеша, беррагача творчески болхлоша шоай болх дІахьу штате боацача авторашца, болхлойи юртарчен корреспонденташца, хьайкхаллаеча болхлошца, колхозашца, интеллигенце вешашца бувзам а лоаттабеш. 1976 шера, масала, радион телевидени 31236 письмо денад, хІаьта ухх шера даьхкараш 10920 да. Тіехь-тІехьагІа дуккхагІа а тайп-тайпарча дешахх яздаь а хул письмош. Цар новкъостал ду передачаш кийчъяре.

Радион телевидени программашта юкъе керттера моттиг дІалоац экономиках, къахьегама коллективай, дикагІа болча болхлоех, колхозхоех йолча материалаша.

Царех а «КПСС XXV-ча съезда решенеш кхоачашъе!» «Ялъе бенидараште хьалхе латтераш», «Ялъа доттагІан чІоагІдув», «Къахьегама доаних сага сий», «Болхлой вахар», «Юртара вахар», «Къонах», «Республика кхашка», «Социалистически ехьа дневник», дукхаза кхьерашь. Каст-каста программашта юкъе хул «ХІара балха денна — дикала Знак», «ХІара кхайна — дикала Знак», «Киевляний боламагІа», «Кубанций болам хьаллоацаш», «Лаккхера совгІат доннар» яха рубрикеш.

Гуш йола моттиг дІалоац радион телевидени передачашка советски къамашта юкъерча доттагІаллено. «ДоттагІалак латт вай низ», «Интернационални доттагІлен клуб» (КИД), «ДоттагІлен мотт, вошален мотт», Интернационализм — вай вахара закон», «Даго хьехарца» яха а иштта кхыйола передачаш а цу лоархІамерча тематике йоагІа. Къамашта юкъерча доттагІалах йола передачаш журналисташе кийчъю, къахьегама коллективай дезалийн вахарцара масалаш а кхуьлеш.

КІезига терко яц радион телевидени журналисташа наха атеистически кхетам балара дешай. Парте Нохч-ГІалгІай обкома Х-ча Пленума (1973 ш.) соцамо кхачача басса вІаштІехьаьккха гІерт журналисташ дьна духьала пропаганда. Республике дьна боадоно кІалбиьхьа дукха нах хилара лоархІам а бац, дукхагІа атеисташ, безхтохамера болхлой, Іилман болхлой юкъе а оаш дІебаьха лоархІад из болх дІахо а.

«Общественни законы», «Общественни порядок лораеш», «КІерцхал», «Йовзаш йолча волча тІа» яхача журналашка а иштта яхача передачашка а лира къовсам лоаттабу журналисташа вахаре нийслуш доаи кхоачамбоацарашта духьала, зуламхошта духьала.

Наьха идейно-политически кхетам лаккхбаьхкаро гІо ду советски вахарех, советски наьха диначе дошалех, кердача Іаьдалех, къахьегама а парте а шинпех, тІема а къахьегама а турпалех, производстве зьвлаха леттарех йолча передачаша.

Радион телевидени программай чулоацам бІаьзагІа баьб Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 60 шу дизара хетаьча передачаша. Хаддаза дІаяхьаш да СССР-ча республикай денош. Цу тайпарча программаше советски къамашта юкъера бувзамаш шерду, доттагІал чІоагІду.

Доккхий а безктохама а дешарреш да ухх пятилетка шоллагІча шера республикерча къахьегамхошта хьалдешка латтераш. Промышленноста болхлоша лоархІад пленал совгІа 18 миллион сома маьха продукци яракеца, цунах 15 миллион сома яр Сийлахь-боккхача Октябра юбилей деза денча деношка а хоцаш. Цу деношка кхоачашдаь деза лоархІед шоаш тІеийца социалистически декхараш юрта боахамерча къахьегамхоша а.

Уж декхараш сийленца кхоачашдере къахьегамхой оарцагІбоакийга зет журналисташа а радион телевидени къахьа болхлоште а шоай керттера болх.

Советски мехка мел деккхача къамий, къаьстта кагийча къамий деза да Советски Іаьдал даьнна 60 шу дизара юбилей. Цу шерашка хиннача эргалонаш, тоабенна боезам, лаккхьенна культуре, къонача керда советски саг, цуй хоза уйлаш, далаттераш — масагІа да уж журналистий сийрдача бІаргаша хьалеца а ирача лаьчгхьалерча перос дІаязда а деза хІамаш. Цу дерригача гІадвутача хІамаех шоаш яздеш журналисташте дешица мегаргдац уж йоккха исторически поталонаш хьалар дукхача къамех латта сий доле советски халкъ хилар, еррагача заманшка хьайкъ кийсача новкъа дІакхийлар хьехсара ленински парти хилар. Шоаш ма-дарра хьахонна деза керда вахар хьайдеча хІамача заманца, кагийча къамий социально-экономически культурни вахар эргадоанаача эрсий а кхыча доккхача а къамаца деь Іалашмате доккхий гІулакхаш. Вай республике, хІара города, юрта хІара дезала юкъе кІезига дац советски къамашта юкъерча хозача гІулакхашта тешал деш дола масалаш.

Дукха за йоецаш хиннача КПСС Нохч-ГІалгІай обкома V-ча Пленуме белгалдаьхад наха коммунистически кхетам балара гІулакх массайолча оагІорахьера вІаштІехьдаьккха дІадахьара хьакъехьара декхараш. Къаьстта моттиг дІалоацаш да царна юкъе наха идейно-политически, интернационални, атеистически кхетам балара дешаш.

Радион телевидени болхлоша, Пленума соцамо шоашта тІадехха доле декхараш дика кхета а деш, эргалья тоаьлй шоай хургІолча передачай тематически планаш, лакхбе лоархІед цар идейно-художественни чулоацам, церда лоархІад шоай штата боацача авторий, болхлойи юртарчен корреспондентай мугІараш.

Радио Дениа хетаьь статья чакхйоалаш са дешьаьйбуша безам ба радиоладувгІархой, телезрителаш, рабселькораш, тха передачашка ладувгІаш, хьожаш, шоашта хетар оалаш а яздеш а хила, аьла безам ба.

Цунах хетта ала безам ба са, радион телевидени журналисташ, шоаш облестни партийни организаце гІончаш хилар цІаккха дац цо а доьлийташ парте хьехам къаьстта а кІоаргга а наха дІабовзийтара де мел дезар деаргда, аьнна.

Х. ГАЛАЕВ,
Нохч-ГІалгІай радио керттера редактор.

НОВКЪОСТАЛ А ПАРТИЙНИ ЙОАКХО А

«КПСС Томски обкомо массови информацей пропагандан средствашта кулгалдарах» болча КПСС ЦК соцамо белгал ма-даккхара, коммунизм хьалъяра декхараш сов мел доал дегІабоагІаш ба кепайоазон, телевидене, радио лоархІам.

«Строитель коммунизма» яхача районни газета ваьлзашка арадуьлача газеташта, моттигерча радиовещанена кулгалдеш, даим из социам ларде лувц парте районни комитето. ХІара квартала тематически план оттаю районни газета редакце, районни комитета бюрос хьажа а хьеже чІоагІъю из. Радиовещане планага хьож КПСС райкома пропагандан агитацей отдел.

Бетта цкъа «Строитель коммунизма» яхача газета редакце творчески болхлоша вІашагІкхет парте райкома болхлой. Цига обзор ю газеташ тІа араьнннача материалий, коллективаю дувц района хьалхашка латта декхараш кхоачашдара газето парте райкома фу новкъостал даьд, белгалйоах дикагІа а вогІа а йола материалаш, юртарча корреспонденташа, кулгалхоша, специалисташа партийни а советски а болхлоша малагІа дешаш хьаькхатетт зув.

Къаьстта тохк газета дешархоша ухийта письмош, газето доаццхача дешай ирал, критически материалашта денна жоп. Райкома отделий заведующеши, инструкторши декхарийла баьб газета тІа яьнка цхьаь цаІ материал жоп доацаш ца йитийта, цар гучаяьха кхоачамбоацараш дІадахара оарцагІбоала. Газета оагІонаш тІа яьлар «Червленский» винсовхозе жа лелладара гІулакх эсала хиларах а «Шелковский» племзаводо кхоачамбоацараш хиларах а йола материалаш. Дукха ха ялале тоабир цигара болх. Иштта доакъар кхом боацаш доадора «Красный пахарь» а Ленина цІерагІча а колхозашка. Цу хьакъехьа газето хоам бича райкома новкъосталий товдир из гІулакх. Доаладаьча масалаша хьахьокх газето еча критиках пайда боалилга.

Районни газета болх тоабара, цун шийн бехктохкам бовзийтара боккхача лоархІаме да «Литовски ССР кепайоазоно социалистически яхьа дешаш дувцарах», «Къахьегамхой коммунистически кхетам лакхбара районни газетий лоархІам айбар» яха, кхылола КПСС ЦК соцамаш.

ХІара шера цкъа райкома бюрос шийн заседане дувда оттаду «Строитель коммунизма» яхача газето къахьегамхой коммунистически кхетам лакхбара лоаттабеча къовсама хьакъехьа дола доог.

Масала, 1975 шера сентябре дийцар «Газето бахача наха атеистически кхетам балара» доц. 1976 шера июле дийцар «Черленский» колхоза дукха тираж йолча газета а пенгазеташта а партком кулгалдарах долча дешага.

Парте райкомо цахаддаш бувзам лоаттабу редакцеца: редакце болхлошта темаш хьех, кердадар мичахьа да хойт, боахомашка дечча лерлаьча дешарах белхашта хьахьокхача болха информацеш тел. Цо новкъостал ду редакце коллективана гІалаташ ца дувлийта, района вахар дикагІа довза.

КПСС райкомо шийн болхлошкара хьадех газета балха юкъе дакъалацар. Газета оагІош тІа каст-каста го йиш я райкома секретарий отделий заведующей, инструкторий, юкъхьанцарча партийни организацей секретарий материалаш. Иштта цар къамаьлаш ду моттигерча радиовещане гІолла а.

Дукха болх бу газето районе яьржача социалистически яхьа толамаш дувцаш. Цу хьакъехьа къамаьл хилар дукхъя ха йоацаш хиннача Нохч-ГІалгІай АССР журналистий вогІанарча летучке.

Газета тІа каст-каста хул производстве хьалхе лелаерех, социалистически яхье хьалхабаьнарех, толамагІа болча хьайбаш, жа лелаерех, дуккагІа шура йыккхача доарккех, къонача болхлошта хьокхам луча ветеранех, хьибарех йола очеркаш, корреспонденцеш, информацеш. Шоай толамехи дикача новкъостехи дувцаш къахьегамхоша язъяь материалаш а дукха хул газета тІа. Газето гучабоах балха тІа мело ерзи, брак арахецараш, къоалдераш, малар мелараш.

Дукха ха йоецаш КПСС райкомо хьалхадаккхарца газета оагІош тІа хьайийлла «Поиск» яха клуб. Специалисташ, кулгалхоши, производстве хьалхе лелаерша, партийни болхлоша дувца кердадараш вІашагІтохаргда, цо, керда технологи балха юкъейоалаяро производство дегІайоалаеча, продукцега дІадодер кІезигдеча, дикал лакхъеча яу пайда хьахьоккхаргба. Цу рубриказ кІал хІанзале а хьехамаш даьх района керттерча специалисташа, Іаьхарган хьалхе а жена тІехьара дахарах боала пайда бувцаш «Шелковский» племзавода директора язъяь статья араяьннай.

Цхьа шу хьалха газета тІа хьайийллар «Шийбаьча перо» яхе сатирически оагІув. Из арайовх Правдолюбов Егора. Цу тІа буш гІалаташ дувлийтараш.

Э. КОЗЛОВА,
КПСС Шелковской райкома пропагандан агитацей отдела заведующий.

5 мае вай мехка дезду традицен цІей — кепайоазон Ди. В. И. Ленина инициативах из ди деза доладир 1922 шера «Правда» газета хьалхара номер араьнна итт шу дизар белгал а доаккхаш.

Коммунистически парте белха нах бу кепайоазон деша. Коллективни пропагандист, агитатор, организатор хилараш тарро, газето доаьха новкъостал ду советски наха хьалхашка латта керттера экономически, социальни, культурни декхараш кхоачашде.

Советски Іаьдала шерашка вай мехка вІашагІъелла эгаро кердагІча оборудоване Іаьлашьа низ бола полиграфически промышленность. Масала, «Московски правда» яхача столични издательстве балха юкъедоаладаьд няданей дикал геттара лаккхъеш йола офсетни хьисане кепатохнга. ХІара дийнахьа ухаза арадола миллионал совгІа экземпляр офсетни хьисане кепатеха газет.

СУРТА ТІА: «Московски правда» яхача издательства наборни цехе.

В. ЗУФАРОВА сурт. ТАСС фотохроника.

СО ТЕШАШ ВА

Дукха ха я со «Сердало» газет дешаш вола. Газет дешарал совгІа цу тІа заметкаш а араьйлай аз. Газет дешарашта дагайоагІа хургьа тІехьадисача гІуланкхех лаьца «Мишта хьахул, мишта дІайоал традицеш» яха заметка. Иштта газето сона чІоагІа новкъостал даьд школе хьехаш со волча хана: лаьштен воаношт ен педагогически хьехам луча а, гІалгІай метта грамматика хьехача а.

Цул совгІа юртсовета председатель волаш аз болх баьча хана, газето сона новкъостал дир тувендашца, совдегархошца, къоалдерашца къовсам лоаттабе, шеа-барра уж наха а Іаьдала а дІабовзийта.

ДІахо йодача хана сона бакъахьа хетар газето шийн оагІош тІа дьнах тІехьадисача гІулакхашца къовсам лоаттабу рубрика кхы а дикагІа белгалъяьккха лелайоре. ХІаьта иштта гІалгІай мотт цІена бувцара, из дегІабара гІулакхаш диц ца долийтаре. ХІана аьлча, мотт цІена бувца беза, из тиябеш доле дешаш юкъе ца а кхухьаш. Проблемаш дукха я. Уж хьагуча а йоахаш, газет дешарашца дага а доалаш газето деха беза нийсагІа бола низ. Со теш сона хетар редакце кхоачаш деррадола рах.

И. АУШЕВ,
Наьсарен культура отдела заведующий.

«БУРИЛЬЩИК» ЯХА ПЕНГАЗЕТ

Кепайоазон цІей гаргакхоача латтача денош Грозне Старопромысловски района предприятей организацейи коллективай пенгазетий хьажар хилар.

Ткъаьи итт совгІа пенгазет цаІ шоллагІчоа тарра доацаш, хоза кийчдаь дар.

Цхьабакъда массанена юкъе дика кийчдарген, чулоацамгех, дувцача дешай лоархІамген дилача къаьстта белгала дар Соловьева Зоя Николаевна редактор йола Старогрозненски бурувдеттара управлене «Бурильщик» яха пенгазет. Хьажара комиссе массане цхьа барт а болаш хьалхара моттиг хьожайир цу газета.

З. Н. Соловьева редколлегена керте латтача 20 шера пхийттазлагІа хьалхара моттиг йоаккх пенгазето.

Предприяте вахар дизза хьахьокх пенгазето. Бурувдеттараште дукха деза шоай газет, из дезза болхлой газет хилара тарра.

Хьожаргда вай ухх денношка араяьнначa эргІанарча пхелагІча номерга. ЦхьоалагІча мая цІейна хетадаь доккха плакат газет дешачун бІарг тІаозош хоза кийчдаь да. Пен газето хоам бу цІейна пакъа болхаш бурувдеттарашта карагІдаьнарех. Бурув токара ухх шера хьалхарча квартала плана 111.4 процент кхоачашъяьй, балха овсарле 110.9 процент лакхъеннай, предприятеша 123 эзар сом пайда баьб. Якъе хьалха латт И. М. Шуликовен А. М. Куприяновен бригадаш.

Болхлой собранера яьча отчета тІа къахьегама цІейна дерттІа кийчо ергья вай, яхаш коллектив тІахьех газето.

Москве хиннача Еррагсоюзни бурувдеттарий мастерий совещане хиннача бурувдеттар В. Д. Швецов. Цунгара совещане балхах лаьца яйца интервью я газета тІа.

Пенгазета тІа из йийшар «Новкъосто новкъостах», «Бурувдеттараш дешаш ба», «Общественни порядок лораеш» яха а иштта кхыйола а материалаш.

«Сатирически уголок» яха рубрика пенгазета тІара Іоьлац. Цун кІал иллюстрацеш а еш пенгазето къовсам лоаттабу маларaш меларашца, къахьегама дисциплина телхаерашца.

С. БЕРДОВ.

Массане а юкъара цІей

Идеологически балха кхыча доакъошка санна хьалхашка латта декхараш кхоачашдара района къахьегамхой оарцагІбоахача башха моттиг дІалоац тха городской газето. «Ленина байракх» яхача тха газето дукха болх бу района къахьегамхой кхетам совбоахаш, царна шоай декхараш довзийташ, уж коммунизм хьалъерий моральни кодекса тІаберзабеш.

Ухх тІеххьарча хана газето тоабаьб предприятешка, организацешка къахьегарахи беррига баха нахи кхета а беш декхараш кхоачашдара цар деташ урувттадара болх, дІахьокх экономика, культура мел дегІаенай. Октябрьски революце 60 шу дузача шера къаьстта боккха теркам тІабохийт оаха пролетарски интернационализма а советски патриотизма а дешашта. Газето шийна могар ду Советски Іаьдала шерашка района хувцамаш дІахьокхара, цІейна къаболлаш яьржача социалистически яхьа итогаш яра. Тайп-тайпарча рубрикашта кІал кепает вай вахарах, коллективех, къаьст-къаьстача дезалех, наках дувцача материалаш.

Уж материалаш еш эзараш болча газет дешараша. Цар безам хул газето техача материало фу пайда беннаб ха, керда опыт кхычар хьал мишта лаьцай, яьча критико фу хувцаш даьд ха. Газето кепатеха цхьанкхе а материал лер йоацаш йисац. Иштта йоакхо ю парте Малгобекски горкома бюрос городской газета араяьккха критически материал жоп доацаш ца йитара.

Цхьаболча кулгалхоша кхоачамбоацараш дІадаьккхад яхаш тІагІоллаш денна жоп тоьаш тхона — редакце болхлошта а парте горкома а. Дукха масалаш хоаладе йиш я газето кепатехача материалашта шийн хаанаьчьа жоп луш дукха кулгалхой, партийни, советски болхлой хиларах лаьца. Тхоай керттера декхар лерхІ оаха болхлой а юртий а корреспонденташца болх белга. Цу гІулакха каст-каста корреспонденташ гула а беш, царца заметкаш ю. Таханарча дийнахьа тхога яздеш ва 90 болхло, гІулаххера саг. Царех ба производстве хьалхе лелаераш: С. Барханоев — бурувдеттарий мастер, В. Галаева — РИТС-2 технолог, С. Темирханов — «Малгобекский» винсовхоза болхло, Б. Чербижев, М. Коттоев — «Ингушский» винсовхоза болхлой, В. Черняевский — «Малгобекмежрайгаз» треста болхло, М. Нашхоев — № 3 йолча школа хьехархо, кхыбараш. Шоай лоІамах болх беча цар доккха новкъостал-ду тхона, журналисташта, газет тоадара, кердадараш довзара.

З. ЦЕЧОЕВ,
«Ленина байракх» яхача газета редактор.

КЪОНАЧА КОММУНИСТИЙ — ХАДДАНЗА ТЕРКО

КПСС XXV съезда решенеш кхочушъяра керттерчу декхарех цаІ лерхІ парте Надтеречни райкомо юкъъяларчу партийни организацеша шоай къонача коммунистащца КПСС членалла кандидаташца беш бола кхетама болх. Цу балха эггара лоархІамегІа йола форма я совхозий партийни комитетешта чуйоагІа къонача коммунистий школаш. Цу тайпара школаш болх беш я «Надтеречный», «Гвардейский» совхозашка, «Горскнефть» НГДУ.

Бетта цкъа цу школе дешарашта довзийт КПСС Устав, дувц парте Программах, партийни строительстве лардех. Тайп-тайпара я школа занятей формаш: лекцеш, семинараш к. кх. дІ. Школе хьехараш ба партийни активисташ, пропагандисташ, боахамий кулгалхой, КПСС райкома болхлой. Цар новкъостал ду парте членалла бола кандидаташ дикагІа кийчбара, къонача коммунистащта цар бехктокхам бовзийтара.

Шийк хан-ханналла болх бу КПСС райкома чуйоагІача района къонача коммунистий школо а. Цига кхехараш квалификаци лакха йола лекторош ба. Масала, укх тІеххьарча хана цига ях докладаш яр «ТІхо шера район дегІаяра кертера социальни экономически тороаш», «КПСС XXV съезда решенешка хьежжа социалистически законности правопорядоки чІоагІъяра къонача коммунистешта хьалхашка латта декхараш», иштта кхыйолча темаех. Цул совгІа, белгалъяьха я къонача коммунистий кхетам лакхбара, царна партийни нахар довзийтара новкъостал дергдола кхы а дукха мефоприятеш.

Цу школашка дешараш совгІа, цар дакъалоац политически а комсомольски а, просвещене кружокашка, даш лакхерча заведенешка, техникумашка.

Районни партийни организаце хьежача къаьгга гуш да ди тІехьагІа из тоалуш йоагІилга. Укх тІеххьарча хана парте хьанийцарех 76,8 процент болхлой, 70,5 процент комсомольцаш, 27 процент кхалнах ба. Кхы а доаладе йиш я масал: 1975 шера парте хьанийцарех 64,8 процент комсомольцаш хиннабале 1976 шера уж 76,8 процент хийнр. Цул совгІа царна юкъе дукхагІа хилар дийша нах. Доккха маІан долаш да парте боадерий активе юкъе беш бола кхетама болх айбар а.

Партийни организацеша белгалбоах парте хьаца мегаргбола производстваре дикагІа бола къахьегамхой, царца кхетама болх бу. Иштта хьалхе дикка эйначул тІехьагІа вІаштІехьдоах дикагІчарна юкъера а толашагІбола болхлой парте хьаьца. Воккъоаша болх партийцаш а хиле дІаотт парте хьанийцача дийнахьа дена шоай организаце вахара юкъе доккха декъа а лоаш дІаболабенна къона коммунисташ. Цу гІулакха бокхачо лоархІаме да къона коммунисташ тайп-тайпарча производственни участкашта кулгалве оттабар.

1974—1976 шерашка «Горскнефть» НГДУ бахаз лакхвир иттнаь совгІа къона коммунист: мехкдаьтта даккхара оператор хиннача Т. И. Волотовайх информаце инженер бу. НГДУ керттера геолог вир М. П. Гудырин, оператор В. Пальчак «Горскнефть» НГДУ комсомольски организаце секретарлла хержар.

Къонача коммунисташца чоагІийнр ВЛКСМ райкома аппарат а. ХІанз цига болх беш я керттерча дакъе шоай гІулакх дикка довза къонача коммунистий коллектив.

Парте райкома комитет а цун оргготдел а цаххалдаш йоакхо ер я къона коммунисташ общественни балха юкъе оалара, тІадкила декхар кхоачашдар царгара хьалехара шоай партийни организацеше пархатгІъяхара.

Масала «Озерный» яхача винсовхозе 20 совгІа къона коммунист я кандидат а ва. Царех бархІ агитатор, политинформатор, пропагандист ва, пхиъ халкъа тІахьожаме группай а постий я членалла хержав, царна юкъе ба юрта Совета депутаташ, профсоюзий, комсомольски активисташ.

ДукхагІа болча къонача коммунисташа дукхьашхе беш бола бехктокхаме болх комсомольски организацеш бу. Нагахьа сакха 1974 шера района комсомольски актива юкъе 51 къона коммунист хиннавалс, хІанз уж 80-кга дІакхьачав. 15 къона коммунист комсомольски политдешара пропагандист ва, царех хІаре кхоалагІвар юкъъяларча комсомольски организаце секретаралла хержав, уж ба комсомола райкома членаш. «Знаменский», «Озерный», «Надтеречный» комсий совхозий, Гвардейски, Знаменски юккъерча школай партийни организацеш apІ-apІагІа отчеташка ладуйтІ шоаш еина партийни поручени къонача коммунистешка кхоачем маштта ю дувцаш.

ЧІоагІа лоархІам беш тоахкар шоай комсомольски организаце болх «Братский» совхоза коммунисташ. Комсомольски организаце отчет еча хана коммунисташа шоай къамалешца кхочамбоацараш гучадахарна цхьана болх тоабера тІеэрзаьа предложенеш елар. БоккхагІа болча новкъостала дахьа хьеханех пайда тІймар совхоза комсомольцаша. Из бахьан долаш «Братский» совхозо 1976 шере районе эттара дикагІа толамех лахьар юртбоахама продукци йоаккхаш а ше нахчахьалхавенте йоахаш а. Уж доахача доккха дакъа лаьмар къонача коммунисташ комсомольцашех.

КПСС членалла кандидаташ боаларешта рекомендацеш телача коммунисташара дукха хьадех района партийни организацеша. Рекомендаци луча коммунистагара хьалехар да рекомендаци лучуш дика гІулакхеш довзарал совгІа пуйна КПСС Устави Программи йовзийтар, парте гІулакха тІехьа къовсам доаттабере уж кийчбар. Иштта гІулакхаш ду, масала, «Горскнефть» НГДУ геологически отдела начальника А. А. Лукьянова, «Верхненаурский» совхоза цІи хаьача механизатора, кагиркхой наставника Я. Хадиева, иштта кхы дуккхачар. Цар хаддаза тІахьожам лоаттабу шоаш рекомендацеш еннарашта, царна хьалхашка этта хаттараш дашха новкъостал ду. Парте членалла кандидат вал комсомолка А. М. Юсаева кийчъеш рекомендаци луш, коммуниста В. Сулиманова хадир, «...шийна тІабилла моллагІа болх толамца кхоачашбу, доккха лакъалоаш юкъарча вахаре».

Комсомолка А. М. Юсаева совхоза комсомольцашта хьоккам луш, совхоза производстве хьалхе делаш, социалистически къе юклаш толамаш доахаш хилар бахьадир ше еначе рекомендаце тІа ВЛКСМ райкомо а.

«Озерный» совхоза парторганизаце (секретарь Н. Т. Юсупов) дика кийчйир Юсаева парте хьоцара. Укказа чІоагІа йоакхо ю парте боаларешта цар бехктокхам бовзийтарца цхьана политически кхетам а лакхбайтара. Ше парте дІаяздаш «Братский» совхозе механизатора Якубова Розес аьлар:

— Тхо иттнетга дІакхоачаш механизатор-кхалсаг я совхозе. 1976 шера заданеш тІехкхоачашйир аха. КПСС членалла ер дІаэшаш аз доал лу иттлагІча пятилетка шоллагІча шера план а социалистически декхар а кхоачашдара хІама ца кходе.

Розейна сакха шийн бехктокхамах йоазарица мерлуш йоагІа района партийни организаци. Парте районни комитетох цун оргготделох цаххалдаш тІахьожам лоаттабу къоначча коммунистий кхетам лакхбеча парторганизацей балха. Дукхаза а уттахдаьл уж дешаш КПСС райкомо шийн бюро душа. Масала, укх шера цар ладийгІар «Калаусский» а «Минеральный» а совхозий партийни организацей къонача коммунистий кхетам лакхбаран уж белгалбахерий дика балхий хьакъехьарча дешага. Цига хиниа кхоачамбоацараш гуча а даьха, дІахо ер дерараш белгалдаьхар бюро.

Халахете а, иа аьча далаш цхьайолча партийни организацеша из болх тесса бигалга, парте XXV съезда решеше дІадехача беса ца белга.

ПМК-2, «Сельхозтехника» районни отделене, район, «Гогаргорский», «Кругловский» совхозий партийни организацеша кІоаргга тахкан из болх. Организацеши совхозашк дегІаяра хьежжа дох парте иуйтеараш совдуьлар.

Масала, комсеш ледараш 1,4 процентх жеий гІулнах лораш 1,6 проценте мара бец «Кругловский» совхоза коммунистешта юкъе. Парте хьехарош, КПСС членалла кандидаташ кийчбарал Киргизски партийни организацеша балха хьакъехьа, КПСС ЦК совкана дийза нош дувцаш парте райкомо иу бахха тІа доли кхоачамбоацараш саллагІа дІадахара мероприятеш оттайир.

Районни партийни организацеша парткомашка чакхьаьми коммунисташта хьалхашха ер йоаа отчеташ. Иштта коммунистешта отчет ейнай КПСС райкомо а ше бахча балхах лаьца. Цу отчетешка коммунистешта дацча къамалий анализ йича къаьгга гучадоал хьалхашка латта декхараш пар ннйиса кхетадалга. Цар дегІара къобалъю социалистически система экономически дегІаяран, моххь бІаьхегІа хилийтаран, бахаран хьал-торо тоаяран вай парте, правительства, районни партийни организаце решенеш.

В. МАСХАДОВ,
КПСС Надтеречни райкома оргготдела инструктор.

БОЛХ ТЕШАМЕГІА БЕ ГІЕРТАШ...

Шийн хаинахьеш дикаги техника товеь, лакхача кондицех дола бІаьсти ювча культурий фу, ма-эшша минеральни удобренеш Іалашъеь дІададавар укх шера бІаьстан кхаашкара бахкаш Гудермесски района «Дружба» совхоза къахьегамхоша. Цу гІулакхо торо хулийт хІанз хІара дийнахьа дика хьохьахаш гойташ болх бе а цуцца цхьана хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашде а.

Агротехнически дикагІа йола хана дІайийна яьнай 70 гектара тІа горох, доакъара лаьрхІа 150 гектара тІа кенапа цхьана горох, 70 — бьылдаараш, дукха хІама ца эшаш 230 гектара тІа генараш.

ХІанз хьажкІаш дІаяьаш бе совхозе, из культура кхеса хургбола Октябрьски Революце, Къахьегама Цlеча Байракха орденаш лелаю Кахаев Іайнди, Юсупов Леча. Ялата, дукха хІама ца эшаш, 100 гектара тІеи доакъара 242 гектара тІеи яеергья укх шера из культура. ХІаьта фуалльала хьажкІаш 35 центнера силоса моша гІадаш 200 центнера чуя социалистически декхар тІаийцад механизатораша.

Лаьрхіар кхоачашдар дукха шоай низ дІакхоечар ду вар. Балха норме 150 процент кхоачаш ца еш из дІадахийтац хІаране. ХІаьта ерриге хьажкІаш бархІ дийнахьа дІайийна яха доал а деннад.

— Дега тоам хулаш тІайийар тха совхоза болхлоша Советски Союза берригача къахьегамхошка дола КПСС Центральни Комитета письмо. Хьадеш дола моллагІа гІулакх дика кхоачашдара боняха терхам тІабоахийт цу письмо тІа. Из бахьан долаш, хІаьта иттлагІа пятилетка — дикала иттлагІа йолга хиета а деш, моллагІа болх ма-хулла тешамегІа бе гІерташ къахьег тха коллективерча хІаране. Цудухьа со рааза ва хІанз кхаш леладераша, механизатораша беча балха, — йоах совхоза керттерча агронома Чергизов Султана. — Укх шера къаьстта йоакхо ю оаха солкха хиннв кхоачамбоацараш нийс да далийтара. Иштта, шийн хаинахьа товнязар дІададахача шера хина система. Из бахьан долаш тІехьаьаькхар гуракха хІайийнача культураштa вегитационни хьисне хий диллара ха. Цу тайпара гІулакх укх шера нийслургдоацаш ерриге торонаш оерцитІьяьхар.

Хий дуллаш 1300 гектар кхаш да цу совхозе. Цигара лена система тоаяра дукха эшар. Цхьабакъда, халонех ца кхераш къахьийга толамца кхоачашдир хьалхашка лаьтта декхараш хина система товеш хиннача совхоза болхлоша. Царна юкъе вар укх шера боазаме Іай вІашагІъякха хиначa агротехнически курсашка кхачна хий дилла Іомалуш хиниа 17 саг а.

ТІеххьарча хана пайда дикагІа иц совхозе минеральни органически удобренеех а.

Иштта, хІара гектара тІа шиница центнер кхоачийташ азотни удобренешца шозза подкормка йир 1400 гектара тІа гуракха дІадийнача вантаи доакъара культураштех. ХІара гектара тІа 6—7 центнер минеральни, 16—20 тонн органически удобренеш кхоачийташ хьаьдир хьобе аьла 1300 гектар лаьтта а.

ЙоагІа йоакхо ю совхоза кулгалхоша укх бІаьсти кхаша къахьегаш боаккача нахха балхацара безам совбаккхара. Иштта, совхоза парткомо а рабочкомо а оттаьяча мероприятенех хьежжа, механизатораша юкъе дІркаче ягье хьаьдара моттиг яьккхачоа кхара наре тала цІе вьинел лу, хІаьта вІаштта пхе дийнахьа норма 125 процент кхоачашьеш болх баьча хІара механизатора цхьаьца тум ахчан преми лу. Цхьабараштa шоз-шозза а луш цу тайпара премеш ецай хІанзале механизатораштa: Кахаев Іайндеца, Турищев Александра, Ибрагимов Аьмадa, Юсупов Лечеца, Костенко Алексея, Сайханов Сайдамина, Ризванов Виктора. ХІаьта яхье хьаахара моттиг еккхарих лу вьшел Кахаев Іайндега а. Цуа сийна йьай совхоза шотора хьалхашка ЦІе байраха а.

М. ХАМАТХАНОВ.

Яхь вІаштІехьйоах

3500 болхлое гІулакхера саги чувоагІаш 60 профсоюзни группа, 14 цеховой комитет, 12 болхлойн моттигерен комитет я Назрановски юрта боахама профсоюзни организаце. Сийлахь-бокхача Октябра 60 шу дизаре сийна церра социалистически яхь я боаржаь иттлагІча пятилетка шоллагІча шера планаш тІанйна декхараш толамца кхоачашдара тІабайраьб из боакхе цкъ.

Юрта боахама районни профсоюзни организаце лаххадаш лакхбу организаторски массово-политически балха боарах. ДІадахача шерашка нийсалча чІоагІа дегІаденад балха опыт дІа-юха эцалга, карагІдьнарашта анализ елга. Иштта дика вІаштІехьдаьккхад карагІдьнараши массанена дІадовзийткага, вІаши дустийга, масал эцалга. Коллективашка, фермашка, отделенешка бах иа Іеш районни совещанешка, конференцешка, пленумашка, къаьстта района а республиканска а кепейоалонга тІолаш чакхбоах из болх.

КарагІдьнарий итогаш еча дкзза дакъа лоаш къахьегама коллективашa. Цул совгІа, шоай коллекъунай балха хІара бетта, квартале итогаш ю цар.

Моральни материальни белгалбахарах совгІа къахьегама, бытови, салаІара хьалаш а вІаштІехьдаха дика яхь лелераrта. Тха юрта боахаме иагахь ферма, отделенешца хьоккхама агитпаьена, радиоприемникашца, телевизорашца кийчаь дІе уголокаш йоаццаш. ХІаьта тІанйна социалистически декхараш кхоачашдеш наз тІабахийтта болх а бу къахьегамхоша.

Пятилетка ераофлаитовли лоархІача иххьайолча совхозашка, дІадахача шера геттара хадача хьалашка, культурай дика къуникьам чубееш хьайбай продуктаи планаш кхоачашьяьа дукха хьадха латта коллективаш а.

Правительствени доккхий совгІаташ довза ба тха района юрта боахама производствашкара хьалхалаттараш Социалистически Къахьегама Турпалхой коатролаш лелаер — Албогачиев АртагІа, доярка — Баракоева Лейла, «40 лет Октября» совхоза доярка, СССР Лакхехьарча Совета депутат — Даурбекова Зина, совхоз-техникума доаркаш Лутнева Сабайдула, Албакова Тамара, Гандарова Лоди Юнусова Рабигат, комбайнер Кантыгов Муса, «Назрановский» совхоза доаркаш — Костоева Хьава, Сагова Дунай, «Маяк» совхозе доаркаш — Аушева Тамара, Евлоева Хьаниффа.

Пачхьалкхенга юрта боахама ерригата тайпа продукташ йоахкара планаш 1976 шера дузхьашха кхоачашьай районо. Иштта шу пайда хулаш чакхдьакхар «40 лет Октября», совхоз-техникума совхозашка а. ХІаьта пачхьалкхента шурех дукха доахкара укх шера хьалхерча квартала планаш а тоаламца кхоачашйир цар. Дерригата боахамаш чулоацаш лаьча соахкарчул дикагІа Іаьгара дакьар хьайбаш. Ер цхьа бІаьсти мара ецац совхозашка хьахчаьара доаккар тІа иа кхухьаш, хьача районашкарча боахамашка совдаьккар доккаш. Хьайбаш дахкыта толамца чакхдоаккхаш да хІанз «40 лет Октября», «Назрановский», совхозашка.

ЦхьоагІолаша эра а бахана агротехнически дикагІолча хана бІаьсти дуа хьат, коартолаш, генараш, шекара свеклаш дІайийра тха района кхашка балхаш деча къахьегамхоша. ХІанз толамий кхоачашдеш да хьажкІаш дІайоала а.

Ерригача совхозашка вІаштІехьдаьккхад социалистически яхья хьалаш. ХІара доаркана, телятницана, скотника, жа Іуна хоа шийн аалахаш тІанйна социалистически декхараш кхоачаш а тІеккхоачаш а дича совгІата лаьрхІа шийна фу лургіх. Масала, хьайбаш юкъ Іангара дахарах ерригача боахамашкарча хьалхе лелераштa 1400 сом премеш еннай.

Цу дика дараштa уллув хадаш къовсам лоаттабе беза кхоачамбоацараш а да района профсоюзий балхаца. Халахете а, производстве хьалха латтараш хаинахьа торжественни вІашагІкхийтта а материальни совгІаташ дІа иа луш, уж боагІача тайпара хеста ца беш моттигаш я тха балха тІа.

Яхья хан-ханнахьа итогаш еча хьалхалаттараш, котбьиньраш дина па Іеш белгала гуш хул тІехьабусараш а. Кхоачамбоацараш дІадахара, боахама деррига балхаш дикагІа хургдолаш тІехьюса участкаш тІаргхера беррига ерз тІабахийтаро доккха новкъостал ду вІаши лелаеча яхьо. Иштта яхье кулгалдеш хилча кагалента доацаш шаблон иа лоаш вІаштІехьдоаккхалу гІулакх. Цу дерригеа профсоюзашта хьалкашка доккхий декхараш оттаду. Лакхбу экономически, организаторски, массово-политически балха кулгалдарах бола цар лоархІам.

Профсоюзий XVI съезд хиндачул тІехьагІа профсоюзни болх тоабеш массехк мероприяте чакхъаьякхай тха района болхлойн моттигерчен комитеташа, йоккха уйла тІайохийташ леладу социалистически яхьах хьахинзар шерра довзийтара гІулакхаш.

М. ОЗДОЕВА,
юрта боахама болхлой профсоюза района председатель, СССР профсоюзий XVI съезда делегат.

БАРНАУЛ. Сийлахь-бокхача Октябра 60 шу дузача денга пятилетко дьяьларча шийн шера план кхоачашбе декхар тІанйцад Алтайски моторий завода алюмини лоаладеча цеха коллективо. Кхаь бетта хьалх ит да хьалха кхоачаьъай.

СУРТА ТІА: давленека алюмини лоаладеча участка.

В. САДЧИКОВА сурт. ТАСС фотохроника.

ДАЬХЕН СОВГІАТ ДЕННАР

МАССАЗА А ХЬАЛХА ЛАТТАШ...

Іуйранна ахк саьхьт даьнна да. Юртара дукхагІа боле цахь гІовттанза ба. Доаханга хьожаш я хан чухь нийсъенаш юкъерча дегІаран кхасаг. Концентрат тока кийчбаь муж а бетте, доаханна буаьнне, дІайхача хиша шиммараш а дика бож бетта йолашу из. Цхьарa дийтта чакхьяннначул тІехьагІа, йиса шура хьайоанкдеш шоллагІа а детт. Иштта хІара денна кхоза чакхйоал Закият.

— ШоллагІа йоакха шура эгара хьажагІа я, — йоах цо. — Дуаш дола хІама цхьан хай чу нийсаь телаш хилар а хІаьта иштта доахан деттар а боккхача лоархІаме ха. ТІакха цунга доал доахан. Шура дикагІа хьахец...

ПхийттаІ шу да Хожбахмадова Закията доярка йолаш цхьан боахаме болх бу. Кхычаьа дикагІа йий хьежаш го бакхбеш ю Ше оаха дІанийсьеннача дІаьалвой. Цигга лийкай Закията шийн моттиг а шийн ираз а. Уж цунна хора я дакъа...

— Бора хена дениз вІаши доалаш а дезаш а дар сон са вежа Муртазалиева Сапията, — яхаш дувц Закията. — Из кІезига сол йоккхагІа яр. Доярка болх бе яхар аз. Эттара дукхагІа сай гІулакх в къажьа а доагІаш йоле, дагара дуаца саг хьалха сайна сайна иа гуш сегодня хьа. Сона еина еш а, цунна я иштта сагота хийттай сопара ше къаьста. Цудухьа доярка болх бе йоле, хала дехар дора цо. Сапията дийца мерадир сона ше беш бола болх бе гІолга а. Айга хержа, сайна дезаленна нийсъемаяш со хІанз айса беча балха тІа. Иштта вІаьхха нийсъенай.

— Ер ер Іе йоалаергья яха йо!, — аьлар Сапиятага, Закият а хийца конторе из яхача. — Доахан детта могаргдий укхана, вІамига ецай ер?

Сапият сайна дегІах йиза яьар Закият. Цудухьа цу ййтъача къонача йоагга доаркалло болх булургхиларах шекнуьлар къамаьл дьар.

Сапията чІоагІа тешал доа хиларах дІайийнар из балха. ЧІоагІа дехке аьлар цо ше цу балха яха. Дукхаза а дагадехар иа бета. Массошкахо дийцар цо ше дІаяха йоал, яхаш шийн нецийга. ХІаьта цо пхаудзар Закият, юккьнаша иштта худ, шийна а хетар иштта, оалар цо.

Бакъда къахьегара тІера йола къона йоІ сиха Іомаллора божа бетта, шийн доахана оамал йовза. Кадей, ше хьадер дертта. цІена, цІенкхаштта де гІерта Закият юшца йолайир дуккхача хана дено божа бетташ хьабоагІача истаца. Цох дика доярка хургхиларах тешаш дувцар доаркаша.

Деррига дика дІадоладеннадар Закията балха тІа а цІагІа а. Ферме сай деш а лоархІам а яр, хьахинадар увахкІеиа, цхьанкха айп доалаш кхо бер. Шийга кхьачар ираз хетар цунна.

Вахара ники массаза а хьалха сыьара. Цига урхенаш, нухале иа цо дукха Іомабаьб къона шийн безашка, яхь а довхьага бора.

Иштта йиса шийн йоІа доккха новкъостал дир навас а. Шийдараш доладие а Закията бераша хьежар из. Берею хьалхкедара новкъостал дир Закията совхоза коллективо а. ХІанз цун кхоккхе а йиіиг интернате дешаш я...

Йоккал дукха отташ хиларца белгалъяьнна яр дІаяха нийслагІа пятилетка. Къаьстта чІоагІа ІетКъар из доахана. Царна дажа даьгІенаш а чуйисача кхоачамболаш доакъарши а нийслацар. Цу халачи шерашка балха тІа доккхий хІамаш карагІдаларех Хожбахмадова Закията сийлай Октябрьски Революцеи Къахьегама Цlеча Байракхеи орденаш, ВЦСПС Сийлен грамота.

ХІаьта иштта дІайолаьвий ю иттлагІа пятилетка? ДІадахача шера вержача Ерригсоюзни социалистически яхье хотало ьыкхар цо. Из бахьан долаш КПСС Грозненски райкомеи райисполкомеи Сийлен грамота елар Закията, цул совгІа цунна елар йоккха ахчан преми, легковой автомобиль, керда квартира.

Иштта сий ду, лархІа а лоархІ вай советски обществе хьалхала къахьегаш вола саг!

— Вайна массанена а чІоагІа дика хиннад ер шу, — аьлар Закията. — Советий Іаьдал дарьнна 60 шу доал укх шера. Аз а са новкъосташа а доккхий социалистически декхараш тІанйцад цу дезача денна даха моаоагІера наькъадехара.

Миштта кхоачашду Хожбахмадовас ше декха дош? ХІара йоабеча Іаттагара дийнахьа 12 литр шура йоакхд цо хІанз. ХІаьта иа шура йоакха хьоаьал йолаш а хул — 3,7—3,8 процент. Шийн шера йоагІа план 7 ноябрь тІахкочаш чакхйоакхаргхиларах бІубанна я Хожбахмадова. Из цо кхоачашдергхиларах тешаш ба цунца болх беш бола башха дика доаркаш Сиражденова Байсари, Зайтаева Халифат, МТФ бригадир Далаева Байсари. ХІара денна йоанита гуш а йоахаш а йолча Закията фу карагІдарга хоаш бІубешa дувц цар шоай новкъостах.

Дукхача шерашка болх беш ше Іомадаьр, зеденнар, хоаш дар дика а хетаж дІадовзийт Закията кхыча доаркашта, къаьстта къонач\ерин. Ше болх беш йоакхача цу йІаьхача хана шийн безамеча Іомадаьб къона доаркаш. ХІанз Закията Іомаеш я Мутиева Рукьянт Зайтаева Тайбат. Эттара хьалха уж божа бетта Іомайбаьр а цар хІанз деттаж дола хьалхера даьха къона доалаш деттара кийчдаьр а из а.

ХІанз цу шинне хІара кхоабача Іаттагара 9—10 литр шура йоаккх дийнахьа, хІаьта норма 8 литр мара ю.

Еза а еза, доккхал а ду къонача доаркаша шоай хехамчах. Дика ца кхетаж бакха тІа а иошта вахаре а шоашта нийсденна хІама хьаккхашта хоатт цар Закиятага. Хов шоашта ю хьехам лургболга, тоаи дикадар аргхиларах.

Хожбахмадова Закията портрет цІаккха а Іо иа доаккхаш аьалтеха доал «Юбилейный» совхоза къахьегама сийлен ала ла. Из доал Грозненски района Сийлен доске тІа а. Цун цІи я республиканска газетий Сийлен доска тІа.

Дика болаю хиларал совгІа, Хожбахмадова Закията доккха дакъа лоац Шолже бахача нахе общественни вахаре юкъе а. Из юрта Совета депутат а. Дизза кхоачашду шийн депутатски декхараш а харжархой иказаш а. Шоай юрт ховьера, цун улицаш цІена а хьалхаю йолаш а хилийтара нах оерцагІбаха хоа Закията. Цига гаьмаш дІабогІайта а уж хьажкее а безам тІебохийт. Шийгара гІо эшаш вена харжарха цо цІакха а дІахахийтац терхал ца вош, шийна ногга новкъостал ду.

Сиг вонза безам болчо цунна эттара хьалха лоалахошка хоаттац хул. ДІахаттад Хожбахмадова Закиятах цун лоалехошка. Цар дувцарга цоша иа кеацта саг я. Цен юкъе шера боацаш хьаш цун лоалаю я Шериева Манаш.

— Навас яча йоиаш а чІоагІагІа нахайовла сойн Закият, — аьлар цо. — Сага мотарча дика а ве а дайлаи хьайолагІа из.

Хожбахмадовах доика уж дика гІулакхаши хова самабаш хьахилар шийн бахьан доалаш дац. Цхьа-даьс, из хьалхийнай къахьегам дукха баьча ,махаца дика тарлуш бойча дезале. Цун да Хьасан къахьевьаллаяца хьевнала къахьегам хьаена саг ва, хІаьта иавас Хадис шийн бераш кхедад хьаьнала баха, махаца тарбала хьехам луш. Цудухьа цун боарІ воІаха шин йоІаха цхьаккха а саг ваш хардахьарча йоаьха аьаьна. Шевар общественни найдане нах ба. Коммунист Сайд дика комбайнер ва, хІаьта комсомольцаш Іарби тракторист, Адам шофер ва...

ХІара кхоабеча Іаттагара шера 3600 литр шура яккха задаик йолаш. Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце кхоачакъа шу дизара сийна 4000 литр шура лаккха декхар тІанйцад Хожбахмадова Закията. Ше денна доал дьесса иа дутача цу коммунистически къахьегама ударника из декхар кхоачашдергхиларах тешa мегаргва.

Ю. ЮСУПОВ.

ДИКА ЛОАРХІАДУ

ЧОАЛХАНЕ да тха мехкдаьттахой коллективо укх шера тІанйна социалистически декхараш. Мехкдаьтта даккхара шера план хавал хьалха — 28 декабре кхоачашъе. Даьхенна планал совгІа дукха тоннаш «Іаьржа дошув» дала, кхидола хьоккамаш дакхде лерхІ цар.

Миштта лоархІабу тха мехкдаьттахой пятилетка шоллагІча шера декхарех? Хьалхарча итогаша гойтачох, тІехдика лоархІабу. Хьалхарча кхаь бетта мехкдаьтта даккхара план кхоачашъяьай 103 процент, дукха «Іаьржа дошув» деннад мехке планал совгІа. Шоай социалистически декхараш кхоачашдаьа ерригача сменаша. Царна юкъе хьалхо латт В. И. Левина керте йола смена.

ТІоланашкара мехкдаьтта вІежгдена, из даккхара боарам лохлуш боагІача хьалашка болх беш ба укх тІеххьарча шерашка МагІалбікера мехкдаьттахой. Уккхаза боккхача лоархІаме да мехкдаьтта даккхара боарам лакхбера йолча ерригача торонех бааза пайда эцалга. Из кхета а деш мехкдаьтта хІара килограмма тІехьа къовсам лоаттабу тха коллективе. Цунах бериит я доал бу тха мехкдаьттахоша. Укх шера скважинашка оаха чакхдаьккхад дикагІа пайда боалаш дола 18 геолого-технически гІулакх. Из бахьан долаш хІара дийнахьа буса планал совгІа 18 тонн мехкдаьтта даккхе торо хиннай тха. Царех хьаьІешагІкхет планал совгІа дола мехкдаьтта цхьа килограмм а эзна иа йойтара тІеххьара къовсам. Скважинаш лаьтта кІаллара тоеча хана турбашкара гІомара пробкаш дІайоах. Уж дІайоахача хана турбашкара мехкдаьтта Іоехе доара хьалха. ХІанз из дьтта хьалхуцаш моттигаш я скважинашка. Цу гІулакхо кхоадьд 52 тонн мехкдаьтта.

Скважинашкара турбаш хьайоахача хана царчура мехкдаьтта хала цхьана Іодахе доара. ХІанз из мехкдаьтта скважинашка юха Іочуухийтаргдолаш гІулакх вІаштІехьдаьккхад оаха 80 скважине. Цо кходаьд 40 тонн мехкдаьтта. Деррига а укх шера иа дойташ оаха кходаьд 446 тонн мехкдаьтта.

Коллектива толамех доккха дакъа доал тха рационализаторий а. Укх шера цар еннай йиь рационализаторски предложени. Царех балха юкъейоаккхай шиь. 1313 сом хул царех баьнна пайда. Тха коллективе хинагІбола рационализатораш лоархІаш ба оператор Х. Х. Наниев, смена начальник В. И. Левина.

Дукха болх чакхболаш мехкдаьттахоша керда техникеи технологеи балха юкъейоалаяра планаш а. Эггара а пайдинегІа болх бергбола оттаяй кхо скважина. Мехкдаьтта лела турбаш чура мукхьоаргІоацаш ингибитор чуухийт. Чакхдоах тайп-тайпара кхидола гІулакхаш.

Сменашта, къаьст-къаьстача мехкдаьттахошта юкъе шерра баржаб «ХІара балха денна — дикала Знак» яха болам. Цун итогаш ю кІара дийнахьа бетта. Белгалбоах дикагІа хьокхамаш доахараш. НГДУ ерригача цехашта юкъе шоллагІча моттиге я тха РИТС-а коллектив.

Цу деррига торо лу мехкдаьттахошта Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача цІейна сийдена наькъдахара, пятилетка шоллагІа шу толамца чакхдаккхара тІанйца социалистически декхараш дизза кхоачашде.

Социалистически яхье хьалха латташ хьабоагІа РИТС-ера хоамагІа бола операторош Х. Х. Наниев, Е. А. Саркисянц, В. А. Булгучев, Л. И. Анисина, М. М. Кушнаренко, кхыбараш.

Я. БЕЛХАРОЕВ,
«Малгобекнефть» НГДУ шоллагІча РИТС-а начальник.

КИРГИЗСКИ ССР. «Россия» яхача колхозо дІададахача шера 7 миллион сом совгІа цІена пайда баьб, цо торо хилийтай колхоза шийн бюджета бахкха де а доанаш социальни Іалашонна лаьрхІа пачхьалкхенна 178 эзар сом ахча дІачуда. Цул совгІа 17 эзар сом тарта ахча дІадахийтад пенсионерашта пособеш талаш а. «Россия» яхача колхозе болх беш ва 529 ветеран. Из доалаш цар массане а пачхьалкхан пенсеш йІду, колхозо шийн бюджетера царна кхы тІа ахча а тел.

СУРТА ТІА: доккха совгІаташ — Ленина, Октябрьски Революце, «Знак Почета» яха орденаш лелаю йола Доватшинова Ажар. СалоІаш йолча хана а сагота хетац Ажара, цо хьинаре дакъа лоац юрта бакача маха юкъе журналаши газеташи дІадоаржадеча.

И. ДРОНОВА сурт. ТАСС фотохроника.

Доазол дехьара

Укх шера «Икарус» яха кхо эзар автобус арахецаргья йозаш йолчу будапештски завода Секешфехервареречу филиало. Продукцех 80 процент яр доазол дехьа дIайоьхьуйтаргья.

Эгтара дукхагIа уж комфортабельни машенаш хьерех к Советски Союзи кхидола вежарашна дола мехкаш. Предприяте болх беш йолчу социалистически къахьегама бригадаша чIоагIа тергам тIабохуйт производства эффективность лакхъяран экспортни заказаш дика кхоачашдаран. Сийлахьбоккхачу Октябра юбилейна хетаду цар шоаш вIаннаца дехкараш.

СУРТА ТIА: Кошута цIерагIча социалистически къахьегама бригада членаш.

МТИ—ТАСС — сурт.

МАЦА IАХ АКХА КОТАМ?

Японски IилмахоI-сейсмологий группа дукха ха йоаццаш хоам бир Японски столицана гаьна йоаццаш уллача Токай районе кастта мохк ага тарлуш хилариех.

Уж тайпа хьалхе йеш доладоамаш-м Японе хьалхагIа хиннад. ДIадахача шера, масала, геодезически совето хоам бир, Токио мохк ага тарлу, низаги диллача, 1923 шера Токио дилъ дайкъах кхо дакъа Iо а лоIаш, еррига Иокогама хIалак а ец хинначуя хIамма а лаьгIагIа боаццаш, аьнна. Мохк аьгача хана вийр 140 эзар саг, дукхха а бараш ахкаех дать цIенош лаьгIа еррига кварталаш дIалоацеш ваьнача цIеро боагабаь дIабаьхар.

ТIеххьарча шерашка кIезига яц столице хьалхь сейсмочIоагIа керда зданеш. Специалистегте хетачох, из кхоачамболаш дац, хIана аьлча 12 миллион саг вахача йоккхача городе, Iалама хатар хинначул тIехьагIа нах кIалхарбаха моттигаш яц цу районашта уллув. Нагахьа санна Токио хIанз цIеьхха мохк аге столицера ах миллион нах хIалакбе мег, йоах цар.

Геодезически совето правительствага аьннад, тIехьа а ма тетташ аьтта чкъора лелама зембоаккхаргбола лаьр х х I а йола сулжба хьа а е ма-хулла лака кIезигагIа зе хургдолаш де дезарий комплекс а кийчъе.

Цул тIехьагIа шу даьннад, бакъда из дош латтачара меттахьдаьннадац. Цун бахьан ха, белгалдоахкх японски кепайоазово, сейсмологе дешашта йолча бераьтта правительствеrии управленех цхьа-ца! из проект кхоачашгье тугошъяц, из шошоай деккар дац, яхаш. Масала, Iилман-технически управлене специалисташа йоах, Iаламо дергдолча хатара хьакъелха хьалхегIа а хоам белга лаьттан дешаш къестадеча къаман управлене кара да. Тlаккха вокхар йоах, прогноза гIудаккхаш леладе дезараш Iилмахой-сейсмологаш ба. Иштта кхы дIахо.

Цу дерригне а хьакъехьа мехка сейсмологий цхьа барт бац из тайпа хатар каста хила тарлу е тарлац яхача деша тIа. Царех цхьабараша йоах, тIеххьарча хана Японски гIайренаш тIа сейсмически хьувлга дикка айденнилга ховлучи да, хIаьта тахан-кхолиа яхар санна мохк ага я тарлу. Вешта метеорологически управлене данных мехка дийнахьи буси юкъера лаьрхIача лаьттана кIалхара кхозза чиг тох Вокхар йоах. Токио сатийна хургья, хIана аьлча, чIоагIа мохк агале хьалха лаьттан бух IотаIаш хул.

Мохк агаргбий хьалхагIе хара гIулакх Iилмахоша леладаь а Iац Японе. Керда хатар хилар кхераш бола японцаш шоаш «хургдар ховраш» хила гIерт, цу гIулакха цар пайда эц, шоашта хетачох хьатIадоагIача Iалама хатарах дикка хьалха сакхуэш долча хьайбаех, олхазарех, чкъарех. Из гIулакх цкъазо геттара а гIуртага кхоач. Масала, Мидзу яхача городе ваха 75 шу даьнни вокхха саг ше хи пурхаца уттадеча селаIадага а хьеже, мохк маца агаргба ха гIерт. Ямагуто яхача префектуре вахача цхьан саго, изду моттигерча кепайоазово, кхоаб тайша акха котам (фазан) цо ший тайпа Iахарах дашка хьатIадоагIача хатара хьакъехьа хьалхагIе а массеxназа хоам баьб «Сона-м дика хов мохк маца агаргба. — йоах олхазара дас, — из ага тарлу са фазан йийкачул тIехьагIа»!

В. СЛАВИН. (ТАСС).

ТОКИО. Вьетнама Социалистически Республика къахьегамхоша солидарность йолаш хилар гойташ хIама да Вьетнама деча новкъостала фонде ахча, сурсаташ, Японе чекхьаккха. Ер хIама ва вIашагIьелларг вьетнамски халкъа новкъостал дара японски Комитетох мехка кхача общественни организацейн инициативагIа.

СУРТА ТIА: токийски машиниаькъа боахлой ахча гуллде вIашагIкхийттаб.

Джапан—ПРЕСС — ТАСС сурт.

Калейдоскоп

ВОАХ ТОЪАРГБА...

ДIадахача шера август бетта Вьетнаме тIом хиннача хана «Маьний олыр» Iоаньча серажанта Ли Хьюстона массехк американски газеташ тIа кепатехар хоам. Дукха ха йоаццаш бIухой хиннача группа, йоахар цу тIа, моллагIча антикоммунистически правительствона гIо де шийча а — хоаш ма-диллара, боаггIача мажах, — эботалхонашта а кхьача ноприкной элементашта а дукхьаларча а къонсама лаьрхIе доле бIухой доаньош вIашагIдоаха.

Дукха ха йоаццаш Хьюстона итогаш йир ший адресагIа кхаьчача корреспонденцие. Дукех тайп-тайпара митингашкара диктаторски режимашкара массехк запрос кхаьчай. Бакъда, дукхагIъараш американцашкара я, «джи-ай» моллагIча маьхах а тховш лоровала Iомаде тхо, яхаш дехар деш.

«Из дика аьттув болаш да, — йоах Хьюстона АП корреспондентага. — Вай городашкара эудаш геттара айлуш доагIа, дукхача американцашта кIезига хьалха вьетнамски джунглешкарчуа кхерамегIа хет вай городашка. Сона хетачох вайнига е тйойе бе болх тоъаргба».

(АПН).

ГРЕЧЕСКИ ФОРДА «СОВГIАТАШ»

Дукха ха йоаццаш вовзаш вола французски Iилмахо Жак-Ив Кусто «Колипсо» яхача токкамаш деча кемаца гречески форда тIа дукха балхаш дьачул тIехьагIа Афине юхаххьачав.

Туризман кинематографен гречески къаман центраша 2 миллион доллар дезна яхийтача экспедицие археологически балхаш дать ца Iеи, документальни ши фильм даьккхад. 13 бетта водолазаш 1500-зза форда буха бахаб. «Гречена уллувра форда бух — исторически памятникашца селла бIаьхий ба, уж довзара, Iомадара цхьан сага вахар тоъаргдац», — йоах Жак-Ив Кустос.

Экспедицена корапый мохк агарах хIалак а хинна форда кIалъяхача городах йиса хIамаш, тайп-тайпарча замашка хиннача кемай гаргаш, довкъой. Оттомански Iазапа кIалхардала лоаттабаьча гIема ханара 3,5 тонн хула борза йоккхатоп, мрамора колоннаш, саркофагаш. 500 амфор, дукха кхы кагий хIамаш.

«Бокъалдар аьлча, йоах токкамхочо, — форда чуккий яхача Атлантида лер кораялзар тхона: Милос яхача гIайренна уллувра форда бух токкена сомача тIайно дIахьулабаь ба. Атлантида — из Платона уйлано хьакхелла хIама я, дашача паччахьалкхенах шийна дагадеттар хьалар дуньа.

Н. СЕРГЕЕВ. (АПН).

С. АУШЕВ

ВIАШАГIКХЕТАР

(«Безама низ» яхача повеста тIара дакъа)

Граждански тIом дIахо беш бар. Дуккхача наьха хIий Iоухийтар цу тIем тIа. Боабиь а човнаш хинна а дIабаьниараш та метта керда бIухой тIехкуьлар. Уж Iомабора говрашка лела, топаш етта, тоараш детта.

Цхьан дийнахьа иштта корда боалабаь дошлой Iомабеча юрта тIаннйсьелар медсестра Наташа. Из юрт ше дин хIалха цIеэскархоша кIайгвардейцашкара хьаьнйххар. Iомабеча цу бIухошта бIарахьежаш, царца сэкъердалуш латтар цу юртара нах а. Цу наха юкъе дIаэттар Наташа а. Цун бIарг кхийтар сирача дын тIа а нагIаш кIор мо Iаьржа, хьаьжа мекхаш а долаш царна юкъе латтача цхьан зIамигача сагах. Мухтар яхаш яр цун цIи. Каказера вена вар из.

ЦIаьхха дIаийнзар шийна бIаргзвоарах юха а каст - каста цунгахьа дIахьажа безам боагIар Наташай. ХIара ше цунгахьа дIа массаз хьож саьоIам хулар йоIа. Цкъаза шийна дага а доаллаш цу зIамигача сага кIирьевина бIарахьежаш латташ тоъал ха йоаккхар цо.

Дукха ца гоаш дIайоладелар занятеш. ЦIеэскархоша моашта енна команда хьахезача, цхьанца воалаш шоаш дIаэтта латтача хьахьадханна а бьале дIаделхийтар шоаш тIабагIа говраш. Хьаькха йода говр тоссаенна тIехьала сваш хулар массехк метр шорал долча кхаьйнъ сангарах, цул тIехьагIа дошло тур а детташ зедо дезаш вар IодагIа дагIа саьргаш.

Гулбенна латтача наха боккха сакъердам хулар цу учених. Цхьабола дошлой говраша боладабйа, е аьрда оагIорахьа, е аьтта оагIорахьа дIахьора. Цкъавар Iотохар тIаьнаштa этача аьрдагIча говро, шоллагIвар тIера Iоккхийтачул тIехьагIа, нура лийта чу нот а балийсе, говро даьтта гIолла тоьхкаеш тоьал гаьна дIахьора.

Наташа Мухтарагахьа бIаргдоккхаш яр. «Iо ма кхеталаяхьор», йоахар йоIо ше-шийца. Массарел а дикагIа хIанз из чакдвалар дезаш яр из. Цхьа маьже хьоалуш яар сирача дын тIа вагIача Мухтара. «Мишта чаккварга - хьогI из цIеэскархо?» йоахар цох арааттача наха а. Изза дошкха деII долаш вола сaг говра тIара Iоккхийтача, царна къьестта сакъердам хургболаш бор. Цхьа Наташа яр царна юкъе из Iоккхийтача къьестта дег тIара халахетаргдолаш. Иштта дIатIахьежача сабаре а волаш, цун дар мо гIон - саьбат а долаш вола зIамига саг, таханалла шийна бIарга ца вайча санна хетар йоIа. Из бахьан долаш хила дезаш дар цуьва бIарга массаза хьож хIанзалла ца хинна лоIам бийй дега хулаш хилар. Цудухьа цу дошлоюла дикадаь хилча къьестта дика хетаьш яр Наташа.

Юххера Мухтара аргIа тьатIаккхьачача, эскадрона командиро цIогIа техар:

— ЦIеэскархо Валуев! Хьараваля хье латтачара!

Мухтар, говр йоргIах дIайола а кхийта, дIаэттар ше кхача метте. Цул тIехьагIа дIа ваг доалла зIамига гIаддх лаьттангахьа Iолостайдар командира. Из дошлочунга воале яхийта дар. Сира говр, тIавагIаш Мухтар а волаш, дIатоссаелар ше лаьттачара. ДIаьха дегI доаладелча санна бIарахьежараштa хеталуш, селла доххенна говра дегIа тIа IотIатеIавар Мухтар. ХIанз из бIаргавайнача саго аргдацар из тхьовра шийна новкъосташта юкъе лаьтта дикха дегI дола цIеэскархо ва аьнна.

Лаьтта кот Iоккхетий - хьогI цун аьнна наха хеталуш, гIетта йолаш санна, седла этта шера-ча сангарех тIех а делхаш чехка йодар цун сира говр. Гуш дар цу говра тIа вагIа дошло говраца лела дика Iема сиг волга. Гулбенна латтача дика оIалиц дагадацар из иштта хург ма - вий аьнна. ГIадъятеча Натäшас, шийна дегтий а ца ховш, тIоараш деттар.

БIарг мел кхоач гаьна Iочикх а аьнна наьака зIанаранa кьегаду тур бетта чура хьал а дошкха, цхьераьйна Мухтара шийн говр. ХIанз детьем сехьан IодегIа дагIа саьрган тур детташ тоха а деш, хьалха везам вар из, хехка йоагIаш говр а болаш. «Шарх! Шарх!» яхаш деш теташ а долаш гаьна дIаухар из цра тур детташ тоха саьргаш. БIарахьежаш латтараша тIоараш деттар.

Наташа дIаьнзал нигара учения фиcтенльча мара. Эскадрона командир а вар кастхаста ховача йоIагахьа бIаргдоххаш. ЙоI ше-м цхар пхьекхасаг бIаргагуш...

Наб ца кхеташ тоьал байса дIаяхийтар Наташас. Тхьовса дагахьа цо шийн бIаргаш дIакхупалача, вa а шей кхуьца хьалхашкка хьоэттар из цIеэскархо. Тхьовра дийнахьа санне цун гIон - саьбат бIарга а гуш уллар из. Ший лоIамах яса-ч, дIалле тхьовса а ца тхьовсаш, иштта уларгйолаш яр йоI. Юххера кIаьдъелар кот а даьнна, са тоссача хана тхьайсар Наташа. Тхьайса уллача хана а сийрдаьнна йоагаш яр цун хоза юхь...

...Ца соцаш беш латтар тIом. ЦIена Эскара дошлой дивизеы кхьан метте дукха хье ца луш дIаухар байда болгIача кIайгвардейцашта тIехьа. Шошоай дивизешца дIаболхар лорашя медсестраш. Шишша говр йоаллача фургонаш тIа багIар уж. Царел хьалха а буьлаш, чоаболах йолхача говраша дIаухар эскадронаш. Цхьан фургона тIа шинагIиaлто лаьттангахьа Iочу а хьалa вгIар Наташа. ТIах а буьлаш дIаухача дошлошта тIера бIарг бохкаш яар из. Цо лехаш хиннар Мухтар вар. ЧIоагIа цох бIаргтоха безам болаш яр йоI. Массаза из дIададахалар цун из бIарга ца гуш. Геттара дукха ха яьнча санна хетар: Мухтар дегIах шийн новкъостел лакхагIа вола а хиш, хьаухача дошлошта лаьна гIолла дIахьежар медсестра. Из ткьеьвона эскадрон гуш чаар. ТIаккха сатуьснагах бокхъоша догдиллар цо. Цхьан дийнахьа меттел, духхьал цхьан сахьата а хувалу фронтера тIена гIуллакхаш. «Кхыча оагIорахьа хьовкаьх хила мег цар эскадрон». Иштта ше-шийца безам йоаца уллаш а еш, лаьттангахьа Iочуберзабаь кортa а болаш, гIайгIа еш вагIар Наташа. Цу уйлашка дIайхьа из агIача хана геттара кор хьатIаклаьчача мара цуйна хоаналлизар цхььакха дошлой эскадрон йоагIий.

— Моаршал да тха хьинсарча йишийга! — аьлча шийна хьахезача, дIахьежача Натешийна бIаргавайра, фуражка тIа хьатIадикхье куяг а долаш, шийна бIарахьежаш латта эскадрона командир. Шоай командира тIехьа латтаo дошлой. Уж а йоIа тIера бIарг ца боаккхаш бар.

— Баркал шоана, са безе вежарий! — аьлар Наташас. Цу минута дошлошта юкъе латтача Мухтарах бIаргкхийтар йоIий. Деррига дегI лоталелар цун. «Изамо гIон - саьбат долаш вола саг къоахчуя сий довдертIола кIезига гIулакх шийгара доалийташ хила йиш яц», аьнна соцадир йоIо.

Са тоссача хана дошлой полк атаке ахар. Разведчикашо хьалхе а боабаь дIабаьхабар кIайгвардейций постешка лаьтта хьахой. Еттача топаши «ура!», «ура!» яхаш дошлоша хеттача цIогIарчашен цIаьхха бийша бадачара совабаьха кIайгвардейцаш духхьал цхьалхача баржъашца цIеношкара араухар. Цхьабараш култаш урагI а дахийте дIаоттар. Царна таIазар дацар. ДIавадар е тур е топ кхийтте паттача Iоволжавора. ХIаьта а цхьан эскара аьттув баьлар, кхур тулаш лаьттача говра тоссаенна тIа а хайна, дIаяхха. Из бIарга а вайна цункха тIехьабаьлар эскадрона командир Мухтари. Шийна тIехьабоагIа уж бIаргабийча, дахчи чуьдIар чура хьа а аьнхаа, юха а вебрза хьежаш царна маузер етта воланелар эсар. Ше ма - йолда йодар из тIаватIа говр. Эггара хьалха со техачо дIаэхийтар Мухтара корта тIара фуражка, хьаьрайнар Мухтара шийн говр...

...рашк. ШоалагIа эсаро техача маузеро кхесса гоьра тIера чувахийта эскадрона командир бIаргзавайча, ходзагIаьлар Мухтар.

— Дин воаллаш хьаьхнйна боахкаьбе хьа, дIа-м хIо хIанз гIоргвоне! — пхьарч а хьийна чIоагIагIа цо то тIатоIабкр цо ший сирача дына. Аьтта бе доалла селхан цо ирдаь хилмаш тур. Юхетташ маузер а йолаш хьалха воалаш вар эсар. Дика говр-м из тIавагIар а хиннар. ХIаьта а Мухтара яр массагIа яр. ХIара шийна эсаро тепча массаьш тоха е аьттехьа е аьрдехьа доаккхар цо шийн дегI. Маузера пхоч шок етташ дIаухар. Кавказе говраш хьахкача дукхьаза сонгIаташ даьха сира говр, хIанз хьалтайодичое тIехкуьш латтар. Цу хана ший патронаш кхоачаелча, маузер дIа а хьесса, тур даьккхар кIайгвардейцой эсаро. Шийна мога а могаш кIаялеса уйла йолаш варш из. ТIехьавоагIа дошло шийна хьатIакховччаше а, даггара хеха йода ший говр юха а соцаь, цIаьхха юхаэйрзар эсар. Цо хьатехар Мухтара дIатехар товраш пхьетарра вIашагIкхийтар, «заргI» аьнна цхьа во тата а доалаш. Мухтара низ чIоагIагIа хиларца эсара бе даьлла тур, кула долаш санна, дIадахар. ЦIаьххаза Мухтара тур айдича, кхераенначa эсарага бежанага боалар санна мухь баьлар. БIаьстан цIена фо мара ца ховладеш лаьттангахьа Iовакхийтар Мухтаро цул тIехьагIа ший яра тур.

Цхьа ах-сахьат мара ха эшанзар цIена дошлой полка кIайгвардейцийн полк хIалак а ень дIаихкха. Мухтара карабоалаваь эсар цу йохаьча кIайгвардейций полка командир а волаш паччахьа полковник хиннавар.

Хьагулбаьча цIеэскархошта хьалханца диване командиро бIркал а аьнна, тхьовра полковнико Мухтара йийтта хинна маузер елар Мухтара совгIата.

— Маьрша лелайойла Iа ер! — аьлар цо цун белажах ше маузер Iоаллаш.

— Иштта къонах ва тха Мухтар! — Полковникашна мара гIулакх долаш а вац. Хьажалаш, новкъостий, дукха ха ца даlедьа, цо кIайгвардейций инарал ссаралла воалавеш! — аьлар цхьан цIеэскархочо цунна совгIат денна дег чура дика а хеташ. Мухтара иштта доккха совгIат денна раьза хиннача новкъостана цхьатерра тIоараш техар.

Массарел чIоагIагIа гIадьяха яр Наташа. Цун дега везача бесса вяза тIемахо хиннавар чa Кавказера вена зIамига саг. Боккъонча иштта соцаде цо цун къонахчал, дехал, майрал шийна бIаргадайначуа тIехьагIа.

Натешийна бIаргабийнабар улланашка гIолла доа а даь кIайча эсара тIехьа эскадрона командири Мухтари шоай говраш ма - йоахха боахаш. Цхьна бIаргагуш говра тIара чувахар тепча кхийтта эскадрона командир. Ше ма-йодда эдда цун IотIа а яха дIабийтхар цо цхо чакхбаьнна командира аьрда балам. Цу минуте соцадир медсестрас Iоухаш латта цIий. Биниташпа цун чов ехкаш ше йоаллача хана Мухтар дагавоаллаш яр Наташа. Укхан техар санна, эсаро тепча а техо из вер кхераш яр йоI. ЦIаьхха чIоагIа кхерзалар тIадерах гаррена эгар куп деррига дегI. Дивизерча пхьаьккха сага ховш бацар цун кер чу бесса бIийха безам.

— Далла хоастам ба дийна хьо виса! — ше-шийца оалаш санна шортта аьлар Наташас, полковник хьалха а волаш хьавоагIа Мухтар шийна бIаргабайча. Дувлий ца ховш цун бIаргех Iодуьла хи тIадамаш лаьтта уллача эскадрона командира лахка тIа IотIалегаш дар.

— Хьо хьанах кхераш я иштта чIоагIа, йишийг? — аьнна цо шийга хаттар дича, цунга юхайист хиланзар Наташа.

Редакцега дена письмо

«Тха юрта библиотека, книжкаш доаца това, клуб яц. Художественни книжка деша безам эттача из эца городе дала дезa тха. ЧIоагIа дех оаха, хьаьсара редакцина, новкъостал де тхона, тха юрта библиотека хьаелланйтара.

Ньысарен района Лижгара книжкаш дешараш: Патиева, КурскиевгIар, Харсиева, Берсанова, кхы а массеха саг.

Цу наьха жалобах лаьнна дир оаха Ньысарен культура Шен директора Картоев Азитаца.

— Лижга библиотека хьелла боьхо лац тхона, — йоах цо, — из юрт зIамига хиларах. Цу юрта бахача наьха книжкашца дола хьашташ кхоачашде декхарийла яьй шигара гаьна йолаш уллача Ольга тIарча библиотека заведующи.

Цунах паргIатвалари Iе йиш йолаш дац гIулакх. Района культура отдело библиотека заведующи декхарийла яьй, цхьабакъда шоаш тIадалла декхар цо кхоачашду е дац тергал ца деш Iийнай. ХIаьта, жалоба тIа дувцача бесса, Лижга цхьаьнкха тайпа деш хIама дац бахача наьха культурни хьашташ кхоачашдара. Из теркаме а лаьца дIахо йодача хана цу юртарча наьха культурни салоIам вIаштIехьбоаккхаргбола хIама де деза Ньысарен культура отдела болхлошна.

БАЛЕТА ТУРПАЛ–ВАЛЬС

Тхьаь отт цу хьалха Москве К. С. Станиславски В. И. Немирович-Данченков цIерагIча музыкальни театра сцена тIа эттара хьалха оттайор Иоганн Штрауса музыкагIа «Штраусиана» яха балет. «Штраусиано» дIайоалйор сийлахь-воккхача «вальса паччахьа» музыкагIа оттадеча театральни постановкаш йоккха сери.

Дукха ха йоаццаш сийлахь-воккхача австрийски композиторa музыкагIа цхьаьккха кхьан спектакла премьера хилар — оперен балетен Горьковски театре «Йоккха вальс» яха кхоъ акт йола балет оттаьй.

Спектакль оттаьча балетмейстера Шульгина Аллас йоккха говзал гучаьккхар тайп-тайпара ансамблеви сольни хореографически композицешт кхолаш.

(АПН).

ЦУН БЕЗАМ— КНИЖКАШЦА

Дукхача йина денз хоаш ха саго лелаеча хIамаша не дика белгалдоаккхдилга. Йист хулаш йоаца уж кукха дуаца ховш йолалдаь сийлахь-боккхача художникаша, йоазонхоша йоккхача гойзалца юкъе кхуьхьаш хиннай шоай творчестве. Шоай турпалашта тIахуяха барйяхьаш, цар цIеношта хитта мебель, цIагIа долию зIенаш дика къахьоккхар цар.

Вай хапарча портретисто Павловский Валентин Сергеевич цIагIа волаш цун сурт дилача, наха хала хургдар цу шовзткъеи итт шу даьннача сага профессии малагIа я ха. Цхьатарра хетадила мег из эздархо е Iилмахо, университетски профессор е издательства болхло ва, аьнна. Цун цIагIа деррига пенаш дIалоацаш книжкин тархеш я. Цудухьа хет Павловский Валентина духхьал интеллектуальни даькъе къахьегаш санна. ХIаьта цу йоккхача библиотека да—Лихачева цIерагIча Московски автомобильни завода слесарь ва. Вешта, Павловский Валентина профессена дувзаденна дац ма. ХIара шера цаIи ахи миллиард книжка арахецача вай мехка массавар а дешаш ва, школе даханза дола бераш доацаш.

Кино а телевидени а тIехьарча хана геттара дегIаяр бакъан долаш книжкаш дешараш кIезига хургба, йоалар культура даькъера цхьаццаволча специалисто. Цар яьхар бакъ хиланзар. Бакъда, цхьабола хьехархой, школьни программе юкъера литературни классика произведенеш ца а ешаш, духхьал цар экранизацега а хьежа вешархой Iер кхераш ба. ХIаьта цо а дукха хIама хуьлац—арадаьнна керда книжка, мел йоккха тираж цун яле я, наха ца тоъаш хул. Цудухьа Павловский Валентина книжкаш дешаш хиларал совгIа — уж моргаш миллионаш ба, — книжкаш дезаш хиларца везавонийт ше.

ХIара шоаттдийнахьа Валентин Сергеевич Павловский Москва центре эрсий просветители эттара хьалхa кепайоазув арадаьккхачен Иван Федорова оттадаьча памятника гаьна йоаццаш йолча тика тIа вода—из я городе эттара дикагIа доархIача букинистически тиках цаI. Дукха ха йоаццаш цига вIашагIкхийтар тхо цунца. Из тика чура арадоалаш латтар.

— Тахан дика яхь хилиб са, — аьлар цо ше ийца книжкаш хьа а хьокхеш. — Дукха ха яр из Майн Рида къьахкара лаьцаш леха. ХIанз сога е сурта а ялх том я.

Валентин Павловский сихе вар: Калинина проспекте «Книжкай ЦIагIа» — Москве эттара йоккхагIйолча тика тIа водаш вар из. Цига массаханa доаза йиш я тIехьарча кIира арадаьнна керда книжкаш.

Иштта тикашка лелаш дIадоъа цу сага шоаттди, хIаьта сайре а книжкашта хетаьй цо дешаш веке, шийн коллекци нийсъеш хул из. Цхьадола къаьна книжкаш тишденнад, уж тоаде деза—из болх цо ше мала бля.

Цхьан хана, тхьо цу хьалха, Павловский Валентина ше пхийтох, хьанийседенна книжкаш хьаэцар цо. Ийца книжка дешар, из шийна дика ца хийтача шкафа чу дIачуоттадора, цигга дишлора из. ТIехь-гIехьагIа хьаэца книжкаш хержа ваьвар из. ТIехьагIа цуна дезаделар исторически романаш, гIорбаьнача наьха вахар дуаца книжкаш, эггара тIехьа цун безам сецар эрсийн дунеи классика тIа.

Хетадала мег оаха вуаца ер книжкаш гулдарал совгIа кхьача хIамаца безам боацаш ва, аьнна. Оаха ма-аллара, Валентин Павловский шийн слесарни балха дика говзача ва. Социалистически Къахьегама Турпал ва из. Валентин Сергеевича доккха дакъа юкъехуть машар лорабара йолча Московски комитетен иштта из центральни правление член волча книжкаш дезарий шийн лоIамагIа йолча Еррисоюзни общества балха юкъе.

Татьяна ПОЛОЗОВА, АПН корреспондент.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ХОАМ
УНИВЕРСИТЕТЕ ДЕША БОАГIАРИЙ ТЕРКАМГА!

Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университете укх шера 8, 15, 22, 29 мае университете деша боагIарашта кIирандийнахьара лекцеш ешаргья.

Лекцеш дIайоалу № 3 йолча корпусе 9 сахьат долча.

Лекцешка хьех ладувгIа безам бола бераш.

Цига ва йиш я троллейбусаца «Бульвар Дудаева» яхача из соцача кхаччалца, №№ 1, 8 йолча трамвайца «Университета филиал» яхача из соцача кхаччалца.

ТЕЛЕВИДЕНИ

5 май
I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Iуйранара гимнастика. 9.30 — «Зурначаш шоаш дола моттиг хьайоазийта». 10.15 — «Доаш дIадоалача дика» яха телевизионни художественни фильм. 10.50 — «Киножиькъбаркой клуб». 14.30 — «Советски мехко кепатеха арахеи» яха документальни фильм. 15.00 — «Эрсий мотт». 15.45 — Шахматни школа. 16.15 — «Халкъа котамок литература». 17.15 — «Самукъане стартош». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Миллионий ленински университет. «Балха ха а, дикагIа долча тайпара цох пайда эцар а». 18.45 — Свиридов. «Ха дIахьалха гIон» яхача кинофильма иллюстрацера сюите. 19.05 — Тахан кепайоазой Дийна. 19.30 — Центральни телевиденен Еррисоюзни радион советски иллей ансамбля концерт. 20.00 — «Вай биографи. 1944-гIа шу». 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «Освобождение» яха киноэпопея. «Прорыв» яха шоллагIа фильм. Ихстеиьча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.00 — «ДоттагIал» яха киножурнал. 18.30 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа. (Эрсий, гIалгIай меттала). 18.50 — Сийлахь - доккхача гIулакха тIехьара бIухой. «Ахриев ГIапур» (нохчий меттала). 19.05 — «Овощевод» яхача совхоза хьамка. Фоторепортаж (гIалгIай меттала). 19.15 — «ХIара балха денна — дикала Знак». Грозненски производственни барзкъаш тегача объединене коллектив (гIалгIай меттала). 19.35 — «Боахкой наькъа ила» яха телевизионни документальни фильм. 20.00 — Тахан кепайоазон Дийна. «Парта низ бола гора». 20.15 — «Шоена иллеш дола Галина Ковалевес» яха фильм-концерт.

6 май
I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Iуйранара гимнастика. 9.30 — «Самукъане стартош». 10.15 — Миллионий ленински университет. 10.45 — «Вай биографи. 1944-гIа шу». 14.30 — Махка телевизионни студий документальни фильмай программа. 15.20 — «Разведка дар из» яха фронта дола художественни фильм. 16.30 — «Москва а москвичаш а». 17.30 — «Исаковски творчество». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — «Катало». Переделча дIахьу Советски Союза шозза Турпала, эскара инарала Батовс. 19.00 — Хоккейх йола дунен чемпионат. Финальни группе доакъашхой матч. Австрера трансляци. 21.15 — «Ха». Информационни программа. 21.45 — Эстрадни концерт. 22.00 — Хоккейх йола дунен чемпионат. Финальни группе доакъашхой матч. Австрера трансляци. Ихстеиьча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.00 — «Шолоховаца 30 минута» яха телевизионни документальни фильм. 18.30 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.50 — Атенстаи кхетамца кхебар. Советски районерча халкъа образовани отдела заведующа Османова къамаьл (нохчий меттала). 19.00 — Шалкоевской района «Красный пахарь» яхача колхоза социальни сурт. 19.50 — Дагалоацаргдa вай, новкъост. «Дьяволь сьяткй» яха телевизионни документальни фильм. ШоллагIа сери.

РАДИО

5 май

6.30 — Кубанский масала тIехьа. Тешкаме хьункъале юбилейни шере хлет. Шалински района «Искра» яхача совхозера передача (гIалгIай меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 7.36 — Ашараш. 8.25 — Тахан кепайоазон Дийна. «Сердало» газета редактора Тебоева къамаьл (гIалгIай меттала). 8.40 — Кепайоазон болхлошта дола концерт (гIалгIай меттала). 9.15 — «СалаIад» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 9.45 — «Коаттера тема — къахьегама сата». «Машинностроитель» яхача дукхка тиражни газетах йола передача (гIалгIай меттала). 17.00 — Нохч-ГIалгIайчен спортивни вахар (эрсий меттала). 17.30 — «Шоена кхолнакь» яха радиожурнал (нохчий меттала). 17.45 — «Парте тешаме гIончий». Микрофона хьалхашка «Ленинан некъ» газета редактор Габисов (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

6 май

6.30 — Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизарга. «Терек» яхача совхозера передача (эрсий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.28 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.36 — Ашараш. 8.25 — Лирически ашараш (нохчий меттала). 8.50 — «Тешаме техникан кердадараш». Информационни радиовыпуск (эрсий меттала). 9.15 — «ХIара балха денна — дикала Знак». «Чечингсельстрой» 228-гIа йолча дIа-хьа лелача механизированни колоннера передача

ХАОТТАМ

Тахан Грозненски республикан гIолла хуьйцалуш моркхаш а йолаш, къилбаседа-малхбоалехьара 7 — 12 метр секунде чIоагIа мух а хьекхаш хургья.

Республике 15 — 20 градус, Грозне 17 — 19 градус йовхал йолаш ха латтаргья.

Кхоанен ломмен хуьйцалуш моркхаш а йолаш, 6-гIча мае республика цхьаццайолча моттигашка догIа а делхаш, дийнахьа 10 — 15, бийсана 3 — 8 градус йовхал а йолаш хила тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

Нохч-ГIалгIай АССР культура министерствос, культура балхахой профсоюза обкомо культура министра заместитель Т. М. Ахмадхановийга чIоагIа халла а хеташ ходам бу цун нана

КОРИГОВА Хасайтро Фердиовн кхалхарца.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-90; редактора зам. — 3-30-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахарен культурни отделай — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта балхана отдела — 3-42-28; кехатай отдела — 3-74-08; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-80-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-90; зам. редактора — 3-30-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 2-74-08; бухгалтерия — 2-54-30; корректорской — 2-80-88.

Газет арадувл шинарен, ерсн, шоаттен деношка

С00110. «Грозненский рабочий» издательства типографе, Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3302.